

T. C.

Temsilciler Meclisi

TUTANAK DERGİSİ

Seksen birinci Birleşim

20 . 6 . 1961 Salı

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	96	hakkında kanun tasarısı ve Tarım Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/77)	98:99,99:105,119:121
2. — Gelen kâğıtlar	97	6. — Sorular ve cevaplar	105
3. — Yoklama	98	a) Yazılı sorular ve cevapları	105
4. — Başkanlığın Genel Kurula sunuşları	98	1. — Temsilciler Meclisi üyesi Fethi Elgün'ün, Emek İşletme Limited Şirketi tarafından işletilen Eskişehir Porsuk oteline ve mezkûr şirketin İdare Meclisi üyelerine dair sorusuna Maliye Bakanı Kemal Kurdaş'ın yazılı cevabı (7/43)	105:115
1. — Üyelerden Vahit Turhan'a 20 gün izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi (3/112)	98	2. — Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Şakir Ögünç'ün, Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı bir kısım personeline çocuk zammı verilmemesi sebebine dair sorusuna Çalışma Bakanı Cahit Talas ve Ulaştırma Bakanı Orhan Mersinli'nin yazılı cevapları (7/44)	115:118
2. — Danış Koper'in üyelikle bağdaşmayacak bir göreve tâyin olunduğu cihetle Temsilciler Meclisi Üyeliğinden ayrılmak durumunda kaldığını bildiren istifa mektubu	98		
5. — Görüşülen işler	98		
1. — Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili			

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Yurt dışına giden Millî Savunma Bakanı Muzaffer Alankuş'un avdetine kadar kendisine, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Fahri Özdilek'in vekillik edeceğine dair Devlet Başkanlığı yazısı okundu, bilgi edinildi.

Üyelerden bâzılarına izin verilmesi hakkındaki Başkanlık yazısı okundu ve izinler kabul edildi.

Ankara ve Ege Üniversiteleri ile Tekel Genel Müdürlüğü 1960 yılı Bütçe kanunlarına bağlı cetvellerde değişiklik yapılmasına dair 1/74, 75, 76 sayılı kanun tasarılarının zamanın müsaadesizliği sebebiyle vaktinde görüşülemediği ve halen de yılın değişmiş olmasından adı geçen tasarıların geriverildiğine dair Maliye - Bütçe Kararı Komisyonu Başkanlığının yazısı okundu ve bilgi edinildi.

Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Şakir Ögünç'ün, Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan İktisadi Teşekküllerin teşkilâtı ile idare ve murakabeleri hakkındaki 3460 sayılı Kanuna ek 23 sayılı Kanunun tatbikatına,

Temsilciler Meclisi Üyesi Dündar Soyer'in Gelir ve Kurumlar vergileri kanunlarında yapılması düşünülen değişikliklere,

Temsilciler Meclisi Üyesi Fehmi Alpaslan'ın, Ankara'da kok kömürünün hangi esaslara göre tevzi edildiğine ve gecekondularda oturanlara verilmekte olan kok kömürünün yarım tona indirildiğinin doğru olup olmadığına,

Temsilciler Meclisi Üyesi Alev Coşkun'un, Seçmen kütüklerinin düzenlenmesi işinin ne safhada olduğuna dair sözlü soru önergelerinin görüşülmesi soru sahiplerinin;

Temsilciler Meclisi Üyesi Halil Özmen'in, Sanayi Bakanlığı teşkilâtında işine son verilen memur ve müstahdemlere,

Temsilciler Meclisi Üyesi Hüseyin Ulusoy'un yurt içinde kurulmakta olan fabrikalar için haricetten döviz karşılığı getirilmekte olan bazı alât

ve malzemenin yurt içinde yapılması tedbirlerinin düşünülüp düşünülmediğine,

Temsilciler Meclisi Üyesi Hasan Tez'in, gecekondu sâkinlerine verilen kok kömürüne,

Temsilciler Meclisi Üyesi Oktay Ekşi'nin, gazete kâğıdı fiyatlarının indirilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergelerinin görüşülmesi de alâkalı bakanlar bu birleşimde hazır bulunamadıklarından gelecek soru gününe bırakıldı.

Temsilciler Meclisi Üyesi İsmail İnan'ın, işçilere bayramdan önce ilâve tediye yapıp yapılmıyacağı hakkındaki sözlü sorusu soru sahibi ikinci defa bulunmadığından yazılı soruya çevrildi.

Temsilciler Meclisi Üyesi Arslan Bora'nın, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa göre köy okulları yapımı için her vilâyete ayrılan tahsisat miktarına dair sözlü soru önergesine Millî Eğitim Bakanı Ahmet Tahtakılıç ve

Temsilciler Meclisi Üyesi Rifat Çini'nin, sâkıt Başbakan'a verilen fahrî hemşehrilik unvanını kaldırmıyan belediye mevcud olup olmadığı hakkındaki yazılı sorusuna müddeti içerisinde cevap verilemeyişinin sebebine dair sözlü soru önergesine İçişleri Bakanı Nâsır Zeytinoglu cevap verdiler.

18.6.1961 Pazar günü Ankara'da vukubulan sel felâketinin sebeb olduğu kayıplardan dolayı Temsilciler Meclisinin üzüntülerinin Ankara halkına duyurulmasına dair Halil Özmen ve Neaip Bilge'nin önergesi okundu ve Başkanlıkça gereğinin yapılacağı bildirildi.

Gündemde görüşülecek başka madde kalmadığından 20 Haziran 1961 Salı günü saat 10 da toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan

Başkanvekili
İbrahim Senil

Kâtip

Oktay Ekşi

Kâtip

Şahap Kitapçı

Sorular

Yazılı soru

Temsilciler Meclisi Üyesi Selâmi Savaş'ın, Sınop'da yabancı erler tarafından şehid edilen er Rifat Aslan ve ağır yaralanan Celâl Güneş'i vu-

ranların nerede muhakeme edileceğine dair yazılı soru önergesi Başbakanlığa gönderilmiştir.
(7/48)

2. — GELEN KAĞITLAR

Tasarılar

1. — 1961 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı (1/149) (Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci Üyelerden mürekkep Karma Komisyonuna)

2. — Devlet Plânlama Teşkilâtının kurulması hakkındaki 91 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı (1/152) (Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyonuna)

3. — Menkul ve gayrimenkul vakıf emval ve enlâkin mektumlarını ve mahlûlleri haber verenlere ödenecek ikramiyeler hakkında kanun tasarısı (1/153) (Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyonuna)

4. — Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketinin kuruluşu hakkındaki 7462 sayılı Kanunun bâzı hükümlerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı yeni hükümler ilâvesi hakkında kanun tasarısı (1/154) (Sanayi Komisyonuna ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci Üyelerden mürekkep Karma Komisyonuna)

Tezkereler

5. — Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Üstün'ün dokunulmazlığı hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/107) (Adalet Komisyonuna)

6. — Temsilciler Meclisi Üyesi Nüvit Yetkin'in dokunulmazlığı hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/109) (Adalet Komisyonuna)

Raporlar

7. — Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere

ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında kanun tasarısı ve Tarım Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci Üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/77) (Gündeme)

8. — 1961 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (1/149) (Gündeme)

9. — İstiklâl Harbi mâlûllerine verilecek para mükâfatı hakkında kanun tasarısı ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna Temsilciler Meclisinden seçilen üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (1/135) (Gündeme)

10. — Cemal Fındık'a vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine dair kanun tasarısı ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (1/108) (Gündeme)

11. — Mehmetoğlu 1317 doğumlu Salmak Pak'a vatani hizmet tertibinden maaş bağlanmasına dair kanun tasarısı ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (1/90) (Gündeme)

12. — Subay yüksek mühendis, askerî yüksek mühendis ve askerî mühendislere verilecek ihtisas ücreti hakkındaki 4335 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (1/93) (Gündeme)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 10,00

BAŞKAN — Başkanvekili Lütü Akadlı

KÂTIPLER : Oktay Ekşi, Şahap Kitapçı

BAŞKAN — Oturumu açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.
(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yeter sayı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

4. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Üyelerden Vahit Turhan'ın, 20 gün müddetle izinli sayılmasına dair Başkanlık tezkeresi (3/112)*

BAŞKAN — Başkanlığın sunuşlarını okuyoruz.

Genel Kurula

Vahit Turhan'ın, mazeretine binaen, 15 Temmuz 1961 tarihinden itibaren 20 gün izinli sayılması Başkanlık Divanının 20 Haziran 1961 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Temsilciler Meclisi Başkanı
Kâzım Orbay

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Dâniş Koper'in üyelikle bağdaşamayacak bir göreve tâyin olunduğu cihetle Temsilciler Meclisi Üyelikinden ayrılmak durumunda kaldığını bildiren istifa mektubu*

BAŞKAN — Arkadaşımızın yazısını okuyoruz.

Yüksek Riyasete

Meclisimizin üyeliği ile bağdaşamayacağı beliren uzun vâdeli bir hizmet deruhde etmek kararı muvacehesinde, istifamın kabulünün istihhamı, kaçınılmaz bir hal olmaktadır.

İfa ettiği tarihî vazifede, belki cüzi bir hissem dahi bulunmamakla beraber sayın Meclisimizin sırf bir üyesi olmanın şeref payını, mesai hayatımın en değerli bir vediası olarak muhafaza edeceğim.

Yegâne tesellim, Meclisimizin esas vazifesini ikmal etmiş bulunmasını mütaakip bu kararı almak mevkiinde kalışım olmaktadır.

En halis dileklerim ve en derin saygularımın arzı veda eylerim.

Yüksek Mühendis
Dâniş Koper

BAŞKAN — Yüksek Kurulunuzun itilama sunulmuştur.

5. GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında kanun tasarısı ve Tarım Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurul*

cu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/77)

BAŞKAN — Efendim, Maliye Bakanlığında yetkili kimse var mı? («Var, Genel Müdür» sesleri)

Maliye Bakanlığından gelen arkadaşımızın 1 nci derece sorumlu olarak Bakanlığı temsilen geldiğine dair bir yazı var mı efendim? Maliye Bakanı gelecek mi?

GELİRLER GENEL MÜDÜRÜ AHMET TEVFIK ALPASLAN — Hayır, gelmeyecek.

BAŞKAN — Maliye Bakanı gelmeyecek;

Maliye Bakanlığından gelen zatın, burada Maliye Bakanını temsil edeceğine dair elinde ve Başkanlığa gelmiş olan bir yazı da yok. («Tarım Bakanı da çağırılınsın» sesleri)

Maliye Bakanına haber vermek için oturma 15 dakika ara veriyorum efendim.

Kapanma saati : 10,20

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati : 10,55

BAŞKAN — Başkanvekili Lûtfi Akadlı

KÂTİPLER : Oktay Ekşi, Şahap Kitapçı

BAŞKAN — Oturumu açıyorum.

İlgili Bakan gelmişlerdir. Müzakereye başlıyoruz.

1. — *Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında kanun tasarısı ve Tarım Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/77) (1)*

BAŞKAN — Tasarının tümü hakkında söz istiyen?.. Yok. Maddelere geçilmesini oyunuzaya sunuyoruz. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporunda ivedilikle görüşülmesi teklif edilmektedir, ivedilik teklifini oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... İvedilikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

(1) 51 S. Sayılı basmayazı Tutanağın sonundadır.

Çöçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında kanun tasarısı

Madde 1. — 3242 ve 5254 sayılı kanunlar gereğince Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasıncı tevzi edilmiş bulunan tohumluk ve yemeklik bedelleriyle bunların faiz ve masraflarından borçlu bulunanların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte henüz ödenmemiş borçları 10 yılda ve 10 müsavi taksitte tahsil olunur.

İlk taksit 1961 yılı mahallî harman mevsimi sonunda ve mütaakıp taksitler her yılın mahallî harman mevsimleri sonlarında ödenir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tevzi edilmiş olup da vâdesi ve takip süresi dolmayan borç senetleri üç ay içinde Maliyeye devrolunur.

BAŞKAN — Cemal Reşit Eyüboğlu.

GEMAL REŞİT EYÜBOĞLU — Efendim, köylümüzün içinde bulunduğu durumu nazara alarak, geniş bir kütleyi ilgilendiren borcun ödenmesinde gösterilen bu kolaylıktan dolayı

Hükümete teşekkürlerimi arz ederim. Kanun tasarısı bütün borçların 10 yılda ve 10 müsavi taksitle ödenmesini emretmektedir. Boreun ödenmesi için ortalama bir müddet konulmuştur. Bu müddet yerindedir. Ancak bâzı borçlar için bu 10 yıl müddetin fazla olduğu kanaatindeyim. Faraza yirmi beş lira boreu olan bir vatandaş on yılda ve 10 müsavi taksitte borcunu vereceğine göre bunun yıllık iki buçuk lira gibi az bir miktar tutmaktadır. Bunun için yapılacak tahsil masraflarını, belki de taksit bedeli karşılamıyacaktır. Boreu olan vatandaşların yıllık taksitlerinin 10 liradan eksik olmaması muvafık olur kanaatindeyim. Faraza elli lira boreu olan vatandaşlar da on lirayı geçmemek üzere müsavi taksitlerle boreunu beş yılda ödesinler. Bu hususta bir önerge takdim ediyorum, bunun nazarı dikkate alınmasını Yüksek Heyetinizden istirham ediyorum.

BAŞKAN — Şahsınız adna mı konuşacaksınız?

FERHAN ARKAN — Evet efendim.

Muhterem arkadaşlar; bu kanun teklifinin başlığı göçmenlerle, nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemlik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunun hükümlerine göre verilmiş bulunan tohumluk ve yemlik bedelleri borçlarının taksitlendirilmesidir. Şimdi kanunun başlığında muhtaç çiftçi tâbiri bulunmaktadır. Ben encümende de aynı noktayı nazarı ileri sürdüm. Muhtaç olmıyan çiftçiler vardır, bunları bu kanun hükümlerinden istisna etmek lâzımdır. Geçen devrede bâzı tohumluk yardımları almış, hattâ benim hatırladığıma göre bu mesele Urfa mebusları tarafından Meclis kürsüsüne getirilmişti. 170 ton tohumluk alan çiftçiler var, bunlara da muhtaç çiftçi mi diyeceğiz? Bu sebeple başta (muhtaç) tâbirinin bulunması şahsi kanaatime göre yerinde değildir. Bu gibi yüz binlerce lira tutan tohumluk bedeli vardır. Varlık sahibi bu gibi şahısların borçlarını taksitlendirilmesini katiyen doğru bulmamaktayım. Bu bakımdan bunların taksitlendirme dışında bırakılması, hakikaten muhtaç bulunan çiftçi vatandaşların esas taksitlendirilmeden istifade ettirilmesi gerekir. 170 ton tohumluk buğday alan şahısların (muhtaç) tâbirinin dışında bırakılması icabeder. Bunların borçlarının on yıl taksite bağlanmasına bendeniz şahsan taraftar değilim.

İkincisi; bu kanun bir yerde durdurulmak lâzımdır. 1960 senesinde borçlandırılmış olanlar on sene için taksitlendirebilir, ama, içinde bulunduğumuz 1961 borçlarının da aynı surette taksitlendirilmesi doğru bir şey değildir. Şimdiye kadar olduğu gibi ileride de her iki çiftçi ailesi böyle bir yardım aldığı takdirde yeni bir iktidar tarafından 10 senelik muafiyet bir iki sene içinde getirilebilir. bendeniz o kanaattayım. Onun için 31.12.1960 tarihine kadar yardım almış olanlara teşmil edilmesinde faide vardır. 1961 yılının bunun dışında bırakılması daha faide olacaktır kanaatindeyim. Bu hususta bir de önerge takdim ediyorum. Kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Abdullah İbşiroğlu.

ABDULLAH İBŞİROĞLU — Efendim, kanunun birinci maddesi borçların on yıl ve on müsavi taksitle ödenmesini âmir bulunmaktadır. Bu borçluların listesine baktığımız zaman umumiyetle borç miktarının 100 liradan daha aşağı olduğu görülür. Bir milyona yakın borçlu vatandaş vardır. Bunların % 50 sinin boreu 100 liradan daha aşağıdır. Elli lira boreu olan bir vatandaştan beş lira taksit alınacaktır demektir. Şimdi 100 liradan aşağı, meselâ 50 lira olduğu zaman 5 lira ödiyecektir. 10 senelik bir müddet çok uzundur, bir kısım fertlerin ödeme kabiliyetleri kaybolacaktır. Bir şahsın beş liralık boreunu ödemesi için şehire gidecek tahsildarı arıyacak, o gün için yevmiyesi işlemiyecek, ayrıca iş gücünden kaybedecektir. Bu durum iktisadi olmayacaktır. Taksit miktarlarını asgari 25 lira olarak tesbit edersek daha isabetli olacaktır. Bu sebeple ödeme gücüne uygun olarak bir takrir takdim ediyorum, kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANI KEMAL KURDAŞ — Muhterem arkadaşlar, evvelâ yüksek heyetinizi bu mevzuda bir miktar sıkıntıya soktuğum için özür dilerim. Toplantımız tehir edilmiş. Ankara'nın maruz kaldığı sel felâketi dolayısıyla âcil tedbirlerin alınması icabettir, bu sebeple Kabine toplantı halinde idi. Nihayet alınacak bütün tedbirler malî imkânlar içerisinde olması sebebiyle toplantıyı bir anda terk edemedim, tekrar özür dilerim.

Arkadaşlar, huzurunuzda getirilen kanun, Hükümetinizin çiftçi vatandaşlarımızın dertlerine

ortak olma yolundaki prensip kararının yeni bir tezahürünü vermektedir. Hükümetimiz bir teklif getirmiş, Meclis komisyonlarındaki arkadaşlarımız bu müddeti biraz daha uzatarak kanunun şümulünü bir hayli genişletmiş olmaktadır.

Huzurunuzda çıkan arkadaşlarımız, iki mevzu üzerinde iki ayrı teklif yaptılar. Ben de kendilerini bu hususta desteklemek için huzurunuzda çıkmış bulunuyorum. Hakikaten tohumluk borcu olan vatandaşların borç miktarlarını tetkik edecek olursak görürüz ki, bunların mühim kısmı küçük miktarlardır. On yıla göre yıllık taksitleri 4 - 5 lira olacaktır. Hakikaten bunların tahsili masrafı muciptir. Bu bakımdan iki buçuk, üç ve dört buçuk lira yıllık taksit olacaktır ki, bu, tahsil masrafına değmez. Bunun için asgari bir taksit miktarı koymamız yerinde olacaktır. 25 lira bana munis gelmektedir. 31.12.1960 tarihinde muacceliyet kesbetmiş borçlar bu kanunla takyit edilirse her halde iyi olur. Bu bakımdan her iki tavrı de destekliyoruz. Bize asgari bir miktar olmalıdır. 25 lira tesbit edilirse müşküller giderilmiş olur. Bu kanunun şümulü içinde olan borçların muayyen taksitlerle bağlanması yerinde olacaktır. İlerde tatbikatta yanlış bir muameleye mahal vermemek için bu iki tavrın kabulü yerinde olur. Onun için bu iki tavrın kabulünü istirham ediyorum. Kabul edilsin ki, iki buçuk veyahut üç lira için kapı kapı dolaşılmasın. Bununla Maliyet teşkilâtına fuzuli külfet tahmil etmiyelim.

Mâruzatım bundan ibarettir.

BAŞKAN — Mehmet Göker.

MEHMET GÖKER — Muhterem arkadaşlar, iki kıymetli arkadaşım tarafından verilen takrire bendeniz muhalifim. Bir defa çok kıymetli ve bu işlere vukufu olan Abdullah İbşiroğlu arkadaşım durumu sarîh olarak Yüksek Heyetinize ifade ettiler. Borçlu olan vatandaşların % 50 sinden fazlası 100 liralık borçlarla borçlandırılmış bulundurulmaktadırlar. 100 liranın bugünkü iştirâ gücü malûm, bir insanın 100 liranın daha altında bir parayı bankadan talep etmesi, o kimsenin ne kadar zaruret içersinde bulunduğunu göstermeye kâfi bir delildir.

Bu şekilde para alan bir kimsenin, almış olduğu bu parayı, üç taksitte, dört taksitte ödemesi kadar tuhaf bir şey olmaz. Esasen muhtaç olan büyük gruplardır. Tam mânâsıyla iktisadi

bakımdan kendi aile efradının senelik yiyeceğini çıkardıktan sonra verebileceği bir borç mahiyetinde olmalıdır. Komisyonun kabul ettiği on sene yerindedir. Diğer tekliflere oy verilmemesini rica ederim.

BAŞKAN — Komisyonun mütalâası var mı? KOMİSYON ADINA SAİT NACİ ERGİN — Biz en sonra konuşacağız efendim.

BAŞKAN — Buyurun Cemil Saîd Barlas.

CEMİL SAİT BARLAS — Kanun köylü borçlarının tahsiline dair kısımları ihtiva etmektedir. Bu kanunla köylü borçları tahsil edilecek demektir ki, ettikleri mahsulle ancak karınlarını dokurmaktan âciz olan bu köylülerden bu borçlar nasıl tahsil edilecektir? Arazisi bol köylüler bunun dışında bulunmaktadırlar. Biliyorsunuz, verimsiz ve bakımsız ve iptidai bir tarzda yaşayan memleketlerle ileri memleketlerde bile bir köy malî subvansiyonu bulunmaktadır. Yekûnu 150 milyon lira olan bir borcun 10 senede ödenmesi için kanuna hükümler konmuştur. Söyliyeceğim belki maliyeci ve diğer arkadaşlarımızı tatmin etmez. Belki de kötü misal olur derler. Mamafih böyle olmasına rağmen yine söyliyeceğim : Biliyorsunuz 27 Mayıs'ta bir ihtilâl oldu, bu ihtilâl her zaman olmaz. Bu kadar az bir borcu olan ve yekûnu 160 milyonu bulamayan çok fakir köylülerin borcunun da bir kalemde silinmesi her halde yerinde olur. Taksit 25 lira mı yoksa 10 lira mı olsun diye konuşuyor ve burada bunun yılda 25 lira taksidinde bağlanması isteniyor. İhtilâlden sonra fakir köylüyü kalkındırmak için gayretler sarf ediliyor, Bunun yeri tam burasıdır, ne bundan sonra böyle bir Kurucu Meclis gelir, ne de bir ihtilâl olur. Fakir köylüye yardım mevzuunda 170 milyon lira gibi bir borcun Hükümet tarafından silinmemesi sebebini anlayamıyorum.

BAŞKAN — Komisyon.

KOMİSYON ADINA SAİT NACİ ERGİN — Muhterem arkadaşlar, peşinen şu ciheti arz etmek isterim: Sayın Cemal Reşit Eyüboğlu'nun tahsil edilecek miktarın asgari 10 lira olmasına komisyon katılmaktadır.

Keza Sayın Ferhan Arkan arkadaşımızın vermiş olduğu takrirdeki tarihle takyit edilmesi hususuna da komisyon katılmaktadır. Tarih 31.12.1960. Diğer takrirlerle komisyonunuz katılmamaktadır.

Şimdi bu borçların silinmesi hususuna bir nebze temas etmek istiyorum.

Efendim, esas itibariyle 5254 sayılı Kanun tetkik buyurulacak olursa (Kuraklık, don, sel, haşere, yangın ve benzeri âfetlerden: a) Mahsülünü en az % 40 nispetinde zarara uğrayıp elinde tohumluğu kalmamış bulunanlar) deniliyor. Bu kanun ile prensip olarak bunun halli imkânı var mıdır, yok mudur? Bu üzerinde durulacak bir meseledir. Bundan dolayıdır ki, raporumuzda işaret ettiğimiz gibi Hükümet bu işi ele almalıdır. Bu suretle muhtaç hale düşerek, mahsulünün büyük bir kısmını zâyi etmiş olacak çiftçilere yapılacak muamele bir borç vermekten ziyade bir sigorta ve hasar sigortası nazara alınmalı ve bunun sosyal mesele olarak üzerinde çalışılmalıdır. Bu yapılması gereken bir mevzu olarak ele alınmalıdır. Bunu da raporumuzda derpiş etmiş bulunuyoruz. Borcu olan vatandaşlardan bir kısmı dışından tırnağından artırarak borcunu öder, diğer bir kısmı da ödemez. Ne gariptir ki, borcunu ödemiye vatandaşların borçları affa tâbi tutulur. Bunun acı neticelerini çektik. Bunun içindir ki, affı cihetine gitmiyerek meseleyi temelinden halletmek ve böyle bir borçlanmaya meydan vermemek lâzımdır. 1950 yılında yediyüz küsur bin lira olan borç bakiyesi 1959 nihayetinde 80 milyon liraya yükselmiştir. Yapılan bu yardımlardan mühim bir kısmı tahsil edilmemektedir. Bundan dolayıdır ki, ortada halledilmesi lâzımgelen bir dert var demektir. Biz komisyon olarak temenni ediyoruz, bu derdin üzerine Muhterem Heyetiniz eğilsin ve bir neticeye varsın. Fakat buna mukabil paraların mühim bir kısmı tahsil edilmiş olduğu için adalet ve malî gelenek bakımından affedilmesi cihetine komisyonunuz gitmemiştir. Mâruzatım bundan ibarettir.

BAŞKAN — Ahmet Bilgin.

AHMET BİLGİN — Efendim, bendeniz bu kanunun yalnız birinci maddesinin ikinci paragrafında «ilk taksit 1961 yılı mahallî harman mevsimi sonunda ve mütaakıp taksitler her yılın mahallî harman mevsimleri sonlarında ödenir» denilmektedir. Bulduğum mıntakada 30 küsur köy dolu âfetinden mutazzarrır olmuştur. Gene bir kısım çiftçi vatandaşlar da kuraklık sebebiyle mutazzarrır olmuşlar, bir tek tane alamıyacak hale gelmişlerdir. Bu durum karşısında pek tabii olarak harman sonunda ilk taksitlerini ödiyemi-

yeceklerinden diğer borçları muacecciyet kesbe-deceğine göre, böyle muhtaç bir durumda yiyeceğini dahi bulamadığı halde, çiftçiyi borçlarını ödemeye mecbur kılacak bir şekilde bir kanun çıkması onların mağduriyetini mucibolacaktır.

Bendenizce hiç olmazsa kuraklık âfetinden müteessir olmamış kimseler için âfete mâruz kalmış, hattâ yiyeceğini bile elde edememiş aileler arasında bir fark gözetilmesi ve zarar görenlerin 1961 yılındaki taksitleri için ayrı bir formül bulunması yerinde olur. Bunun için bir taksit veriyorum, lütfedin, bu gibi aileleri koruyalım.

BAŞKAN — Başka söz isteyen arkadaş var mı? (Yok sesleri) O halde önergeleri okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Şifahen arz ettiğim sebeplere binaen 31 . 12 . 1960 tarihine kadar olan borçların nazara alınmasını arz ve teklif ederim.

Ferhan Arkan

Yüksek Başkanlığa

1. Maddenin 1 nci fıkrasının sonuna aşağıdaki fıkranın eklenmesini teklif ederim.

Fıkra :

(Ancak yıllık taksitlerin her biri on liradan aşağı olamaz.)

C. Reşit Eyüboğlu

Yüksek Başkanlığa

Birinci maddenin birinci fıkrası sonuna aşağıdaki hükmün eklenmesini arz ve teklif ederiz. «Ancak yıllık taksitler yirmi liradan aşağı olamaz.»

Necip Bilge

Salih Türkmen

NECİP BİLGE — Önergemizi geri alıyoruz efendim.

BAŞKAN — Arkadaşlarımız önergelerini geri alıyorlar, diğerlerini okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

1. Maddenin birinci bendindeki «10 yılda» kelimesinden önce «beheri 25 liradan az olmamak üzere» cümlesinin ilâvesini arz ve teklif ederim. Saygılarımla.

Abdullah İpşiroğlu

Yüksek Başkanlığa

Kuraklık ve âfetten zarar görmemiş çiftçiler

için ilk taksit 1961 yılı mahallî harman mevsimi sonunda ve (mütaakip taksitler her yılın mahallî harman mevsimleri sonlarında ödenir.)

Ahmet Bilgin

BAŞKAN — Şimdi verilen önergeleri tekrar okutuyorum.

(Ferhan Arkan'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor. Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Ahmet Bilgin'in önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor, önergenin dikkate alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Abdullah İpşiroğlu'nun önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Önergenin dikkate alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Cemal Reşit Eyüboğlu'nun önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor, önergenin dikkate alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergelerle beraber maddeyi komisyona veriyorum.

Madde 2. — Birinci maddede belirtildiği şekilde taksite bağlanan borçlar, taksite bağlandığı tarihten tahsil edildiği tarihe kadar gecikme zammı yerine % 5 faize tâbi tutulur ve bu devre için hususi kanunlarındaki faizler alınmaz.

BAŞKAN — Alaettin Ergönenc.

ALAETTİN ERGÖNENC — Efendim, bu kanun tasarısının ikinci maddesinde köylüye verilmiş olan tohumluk ve yemlik bedellerinden doğan borçların % 5 faize tâbi tutulacağı işaret edilmektedir.

Arkadaşlar, bu kanun muhtaç çiftçiye tohumluk verilmesine dairdir. Muhtaç çiftçiye tohumluk için ödünç olarak verilmiş olan paradan faiz alınmasını ben realitelere uygun bulmuyorum. Bu kanunun birinci maddesine göre bunun ilk taksiti 1961 yılı harman mevsiminde alınacaktır. Görüyorsunuz ki, bu sene mahsul kurak yüzünden harabolmuştur. Köylünün eline ne saman ne de tane geçecektir. Bu sene köylünün kendi karnını bile doyurması imkânı yoktur. Biz köylüden almak değil, köylüye to-

humluk vermek durumunda kalacağız. Bu bakımdan köylüye ayrıca bir de taksit ödetmek külfeti mümkün olsa dahi tahsili mümkün olmayacaktır. Bu bakımdan % 5 faizin kaldırılması ve bu taksitlerin olduğu gibi faizsiz ve zamsız olarak alınması için bir önerge takdim ediyorum, bunun kabulünü istirham ederim.

BAŞKAN — Komisyon iştirak ediyor mu?

KOMİSYON ADINA SAİT NACİ ERGİN — İştirak etmiyoruz, efendim.

BAŞKAN — Suphi Doğukan.

SUPHİ DOĞUKAN — Arkadaşlar, bir hususun açıklanmasını istiyorum. Bir kısım arkadaşlar mahsulün iyi olmadığını, bu yüzden köylünün durumunun endişeli olduğunu söylediler. Tarım Bakanı arkadaşımız buradadır, kendilerinden öğrenelim: Acaba Türkiye'nin bu seneki umumi hububat durumu nasıldır? Durumu bilelim ki, reylerimizi ona göre kullanalım.

BAŞKAN — Tarım Bakanı.

TARIM BAKANI OSMAN TOSUN — Efendim, bendenize durumu açıklamak fırsatı verildiği için teşekkür ederim.

Muhterem arkadaşlarım, bu sene kıyı bölgelerimizde, Trakya geçit bölgelerimizde ve Güney - Doğu bölgelerimizde mahsul iyidir. Bizat durumu gezerek müşahade ettim. Son zamanlara kadar, bilhassa Mayısın on beşiyle Haziran başı arasında Orta - Anadolu'da Konya başta olmak üzere kısmen yağmur sıkıntısı vardır ve yer yer bu sıkıntı bir nevi tehlike durumunu arz ediyordu. Bu arada Trakya başta olmak üzere kısmen Ereğli, Cihanbeyli ve Kulu, diğer yandan Eskişehir'in Sivrihisar ve Ankara'nın da kısmen Polatlı kazaları bu sıkıntıya mâruzdu. Fakat son yağmurlar, bilhassa Hazi-ranın on beşinden sonra yer yer başlayan yağmurlar durumu düzeltmiştir. Bilhassa dane dol-durmada bu son yağmurların çok faydası olmuştur. Bu bakımdan Orta - Anadolu'nun bugünkü durumu geçen seneden fena değildir. («Biz de gördük durum fenadır», sesleri) Şimdi, «biz de gördük, durum çok fenadır.» diyen arkadaşlarımla bugünlerde bilhassa en fena olarak gösterdikleri Konya bölgesine tekrar gitmelerini tavsiye ederim. Bendeniz, Pazar ve Cumartesi günleri yine bu bölgeleri gözden geçirdim. Mahsul durumumuz geçen seneden az değildir. Buğdayı (8 000 000) ton ve bütün hu-

bubata 15 milyon ton olarak tahmin ediyoruz. Tehlike diye bir vaziyet yoktur. Yalnız geçmiş senelerde meyilli arazinin iyi sürülememesi, erozyona mâruz kalması, toprakların fakir düşmesi yüzünden mahsul zarar görmüştür. Fakat diğer bölgeler, bilhassa Trakya'nın durumu itibariyle 40 - 50 senedir görülmemiş bir mahsule sahibolacağız.

Diğer taraftan, Güney - Doğu illerimiz her sene süne âfetine mâruz idi. Bu sene bu âfet daha kıştan itibaren bastırılmıştır. Dolayısıyla bu sene daha iyi bir mahsul idrak edeceğiz.

Mâruzatım bu kadardır.

BAŞKAN — Hüseyin Ulusoy.

HÜSEYİN ULUSOY — Efendim; hakikatleri olduğu gibi ifade etmeye mecburuz. Vaziyet kötüdür. Siz bugün Niğde ve havalisinde bir tek hayvanın yayılacağı yeşil bir ot kümesi göremezsiniz. Bütün vilâyet kuraklıktan büyük ıstırap çekiyor. Konya'nın büyük bir kısmı keza böyledir. Sayın Vekil bölgeleri iyi tetkik etsinler ve kuraklıktan müteessir olan yerlere yardım etsinler.

BAŞKAN — Madde hakkında önerge vardır, okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

2 nci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim :

Madde 2. — Birinci maddede belirtildiği şekilde taksite bağlanan borçlardan taksite bağlandığı tarihten tahsil edildiği tarihe kadar gecikme zammı ve faiz alınmaz.

Alaettin Ergönenc

BAŞKAN — Komisyon takriri katılmıyor. Takriri yüksek oylarınza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci madde komisyondan yeni şekliyle geldi. Okutuyorum.

Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında Kanun

Madde 1. — 3242 ve 5254 sayılı kanunlar gereğince Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Banka-

sınca 31.12.1960 tarihine kadar tevzi edilmiş bulunan tohumluk ve yemeklik bedelleriyle bunların faiz ve masrafından borçlu bulunanların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte henüz ödenmemiş borçları her taksit (10) liradan aşağı olmamak üzere 10 yılda ve 10 müsavi taksitte tahsil olunur.

İlk taksit 1961 yılı mahallî harman mevsiminin sonunda ve mütaakıp taksitler her yılın mahallî harman mevsimleri sonunda ödenir.

31.12.1960 tarihine kadar tevzi edilmiş olup da vâdesi ve takip süresi dolmayan borç senetleri üç ay içinde Maliyeye devrolunur.

BAŞKAN — Maddeyi bu şekliyle oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Taksitlerden her hangi birisi zamanında ödenmezse borcun tamamı muaccel olur. Muaccel olan borç borçlu veya kefillerinden 6183 sayılı Kanun hükümleri dairesinde takip ve tahsil edilir.

BAŞKAN — Muin Küley.

MUİN KÜLEY — Pek mühterem arkadaşlarım; borcun taksitlerinin ödenmemesi sebebi bu kanunun sevk maksadına tevafuk eder. Bu itibarla eğer bir müşkül mevcutsa, borç ödenmiyorsa Maliyece % 5 faiz alınması kâfidir. Borcun tamamının muacceliyet kesbetmesini ağır görüyorum.

Bu serd ettiğim sebeplere binaen üçüncü maddenin tayıyını teklif ediyorum.

BAŞKAN — Başka söz isteyen yok, Önergeyi okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Üçüncü maddenin tayıyını teklif ederim.

Muin Küley

BAŞKAN — Komisyon katılmamaktadır. Önergeyi oyunuzda sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu alacaklara ait senetlerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasınca Maliyeye devrini takibeden yıl başından itibaren 6183 sayılı Kanuna göre işlemeye başlıyan zaman aşımı bu kanunun birinci maddesindeki 10 yıllık tecil süresince işlemez, on yıllık tecil sü-

resinin nihayete erdiği tarihten itibaren yenden işlemeye başlar.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Söz istiyen yok. Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz istiyen... Yok. Tasarıyı açık oyunuzaya sunuyorum...

Oylarını kullanmayan arkadaşlar lütfen kullanırlar.

Oylama işlemi bitmiştir, efendim.

Sayın arkadaşlarımın yerlerini almalarını rica ederim efendim.

Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkındaki kanun tasarısının açık oy neticesini arz ediyorum :

(154) iştirak var. (151) kabul, (2) ret, (1) çekinir. Tasarı yüksek kurulunuzca kabul edilmiş bulunuyor.

Gündemimizde görüşülecek başka madde yoktur. 21.6.1961 Çarşamba günü saat 10,00 da toplanılmak üzere Oturumu kapatıyorum.

Kapanma saati: 11,50

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

a) YAZILI SORULAR VE CEVAPLAR

1. — *Temsilciler Meclisi üyesi Fethi Elgün'ün, Emek İşletme Limited Şirketi tarafından işletilen Eskişehir Porsuk Oteline ve mezkûr şirketin İdare Meclisi üyelerine dair sorusuna Maliye Bakanı Kemal Kurdaş'ın yazılı cevabı (7/43)*

22.5.1961

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına
Aşağıda yazılı hususların Maliye Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygı ile arz ederim.

İçel Temsilcisi
Fethi Elgün

1. Emek İşletme Limited Şirketi tarafından işletilen Eskişehir Porsuk Otelinin yıllık kâr ve zarar miktarı nedir? (Her yıl ayrı ayrı olmak üzere)

2. Emek İşletme Limited Şirketi murakıplarının Porsuk Oteli hakkındaki raporlarının birer suretinin cevaba eklenmesi.

3. Emek İşletme Limited Şirketinin İdare Meclisi âzalarının asli vazifeleri nelerdir?

4. Emek İşletme Limited Şirketi İdare Meclisi âzaları meyanında Emekli Sandığı mensubu bulunan zevatın bu ek görevi sebebiyle asli vazifelerinden ayrıldıkları süreler ne kadardır? (Her ayrılışın müddeti bir cetvel halinde gösterilmek şartıyla)

5. Emek İşletme Limited Şirketi İdare Meclisi âzalarına ek görevleri sebebiyle verilmiş olan yolluk ve yevmiyelerin miktarı nedir? (Her görevliye ait hareirah beyannamelerinin muhteviyatı bir cetvelde gösterilmek suretiyle)

6. Verilmiş olan bu yevmiyelerin ve yollukların şirket hesabından mı, Emekli Sandığı hesabından mı ödendiğinin tasrihi.

7. Yolluk ve yevmiyelerin tahakkukunda asli maaşları mı, yoksa ek görev ücreti mi esas ittihaz edilmiştir?

8. Yassıada'da cereyan etmekte olan istimlâk yolsuzlukları dâvası safahatından öğrenildiğine göre Emekli Sandığı da satış va'di suretiyle İstanbul ve Ankara belediyelerinden bâzı gayrimenkulleri iktisabetmiştir. Satış va'di sure-

tiyle avans verme formülünü ilk benimsiyen ve diğer müesseselere emsal olanın Emekli Sandığı olduğu keza dâva safahatından öğrenilmiştir. Hal böyle iken diğer müesseselerin mesulleri adalet huzurunda hesap verdikleri halde bu usulsüz muamelenin mucidi bulunan Emekli Sandığı mesullerinin takibe uğramadığını görüyoruz. Neden bir tahkikat açılmamıştır? Açmıyanlar ve bu işi örtbas edenler hakkında Bakanlık ne düşünmektedir?

9. İstanbul ve Ankara belediyelerinden satış va'di suretiyle satın alınacak olan ve bu hususta büyük miktarda avans da verilmiş bulunan gayrimenkullerin ada ve parsel No. ları ile her parselin kaç metre olduğunun, her parselin değerinin neden ibaret bulunduğunun, avans verilmezden önce her parsel hakkında ilgililer tarafından ekspertiz yaptırılıp rantabilitesinin hesabettirilip ettirilmediğinin ve bu satış va'di senetlerinin tapuya tescil ettirilip ettirilmediğinin açık açık bildirilmesi,

10. Adı geçen satış vaitlerine mevzu olan gayrimenkullerin tescilini temin için Ankara ve İstanbul belediyelerinin ayrıca Emekli Sandığından borç para talebedip etmediklerinin,

talep vâkı olmuşsa is'af edilip edilmediğinin, is'af edilmiş ise ne miktarda ve ne surette is'af edildiğinin bildirilmesi.

T. C.
Maliye Vekâleti 19.6.1961
Teftiş Kurulu
Sayı : 65

T. C. Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

(Genel Kâtiplik - Kanunlar Müdürlüğü)
24.5.1961 tarih ve 650-61012 sayılı yazı K.

T.C. Emekli Sandığının, Emek Limited Şirketi tarafından işletilen Eskişehir - Porsuk oteli ile, İstanbul ve Ankara belediyelerinden arsa mübayaa etmesi mevzularında Temsilciler Meclisi Üyesi Sayın Fethi Elgün tarafından verilmiş olan yazılı soru önergesine mütenazır cevapları ihtiva eden yazımız ve ekleri birlikte takdim kılınmıştır.

Keyfiyeti derin saygılarımla arz ederim.

Maliye Bakanı
K. Kurdaş

T.C. Emekli Sandığının, Emek Limited Şirketi tarafından işletilen Eskişehir - Porsuk oteli ile, İstanbul ve Ankara belediyelerinden arsa mübayaa etmesi mevzularına dair Temsilciler Meclisi Üyesi Sayın Fethi Elgün tarafından verilmiş olan yazılı soru önergesine, soru sırası takibedilmek suretiyle hazırlanan cevaplar aşağıya dercedilmiştir :

1. Emek İşletme Limited Şirketi tarafından işletilen Eskişehir Porsuk oteli 27.10.1959 tarihinde işletmeye açılmıştır. Bu otelin kâr ve zarar durumu yıllar itibariyle aşağıda gösterilmiştir.

	Kâr	Zarar
a) 27 . 10 . 1959 — 31 . 12 . 1959	—	160 441 73
b) 1 . 1 . 1960 — 31 . 12 . 1960	—	384 180 86
1960 yılı amortismanı		+ 190 000 —
1960 yılı zarar yekûnu		574 180 86

2. Emek İşletme Limited Şirketi murakiplerinin işletme hakkında verdikleri;

a) 9.12.1959 tarihli arsa raporu ile

b) Umumi Heyete takdim olunan yıllık rapor

Örnekleri ilişik olarak sunulmuştur. (Ek : 1 ve 2)

3. Emek İşletme Limited Şirketinin işletmeye açıldıktan beri İdare Meclisi ve Müdürler Kurulu reis ve âzalığını yapmış olan zevatın isimleri aşağıda gösterilmiştir.

a) İdare Meclisi

Reisler

Adı, soyadı	Sandıktaki vazifesi	Şirketteki vazife gördüğü tarihler
Veysel Güldez	Genel Muhasebe Müdürü	Eylül — Aralık 1959
Celâl Saraçoğlu	Tahsis Müdürü	Aralık 1959 — Temmuz 1960

Azalar

Fatih Akıncı	Emlâk İşleri ve İştirakler Md.	Eylül 1959 — Aralık 1959
Yahya Erelmalı	İnşaat ve Fen İşleri 2 nci Müdürü	Aralık 1959 — Temmuz 1960

Murahhas âza ve müdürler

Şükrü Soykan	Aktuarya ve İstatistik Müdürü	Eylül 1959 — Aralık 1959
Fatih Akıncı	Emlâk İşleri ve İşt. Müdürü	Aralık 1959 — Temmuz 1960

b) Müdürler Kurulu : (23 sayılı Kanunla kurulmuştur)

Başmüdür : Celâl Saraçoğlu	Tahsis Müdürü	Ağustos 1960 — Nisan 1961
Müdür : Yahya Erelmalı	İnşaat 2 nci Müdürü	Ağustos 1960 — devam ediyor
Müdür : Fatih Akıncı	Emlâk İşleri Müdürü	Ağustos 1961 — devam ediyor

Not :

23 sayılı Kanunla kurulan Müdürler Kurulu âzaları ücret almamışlardır.

4. Emek İşletme Limited Şirketi İdare Meclisi ve Müdürler Kurulu reis ve âzalarından 3 nü maddede isimleri yazılı T.C. Emekli Sandığı mensubu bulunanların şirket işleri mevzuundaki faaliyetleri için asli görevlerinden ayrıldıkları müddetler ilişik listede gösterilmiştir. (Ek : 3)

5. Emek İşletme Limited Şirketi İdare Meclisi ve Müdürler Kurulu reis ve âzalarının ek görevleri sebebiyle verilmiş olan yolluk ve yevmiyeler tutarları ilişik cetvelde gösterilmiştir. (Ek : 3)

6. Emek İşletme Limited Şirketi İdare Meclisi ve Müdürler Kurulu reis ve âzalarına verilen yolluk ve yevmiyeler şirket hesabından ödenmiştir.

Ancak, Porsuk oteli, açılış tarihinden (27.10.1959) sonra şirket idaresine tevdi olunduğundan bu tarihe kadar olan her çeşit sarfiyat T.C. Emekli Sandığına deruhde edilmiş bulunduğu buna ilişkin ödemeler cetvelde gösterilmemiştir.

7. Yolluk ve yevmiyelerin tahakkukunda :

a) 27.10.1959 tarihine kadar olan devredeki vazifelilerde asli vazife maaşlarının esas alınması kanuni bir icap sayılmıştır.

b) İdare Meclisi reis ve âzaları için şirketteki vazife aylıkları;

— Murahhas âza ve müdürler için makama muhassas kadro ücreti;

— Müdürler Kurulu (23 sayılı Kanun) başkan ve üyeleri için, bu vazifelerini ücretsiz yaptıklarından asli vazifelerinin maaş ve ücreti; esas alınmıştır.

8. İstanbul Belediyesinden arsa mübayaası ile ilgili muameleler 1958 yılı itibariyle Emekli Sandığı muamelâtını tetkik eden Maliye Müfettişi Hüseyin Neziroğlu'nun Yüksek Soruşturma Kuruluna 23.3.1961 tarihli ve 71 sayılı yazımızla intikal ettirilmiş olan 3.6.1959 tarih ve 4 sayılı raporunda ele alınmış ve Belediyece istimlak edildikten sonra ferağı verilmek kaydıyla Sandığa tahsis olunan Eminönü arsaları için ödenen 29 860 285 lira avansa karşılık henüz bir netice istihsal edilemediğine işaret olunarak, mezkûr arsaların satın alınmasında müşkülât bahis mevzuu ise Sandık alacağına ya faizli borç haline getirilmesi veya iş hanı ve otel inşasına müsait durumda bulunan başka arsaların mübayaasınının muvafık olacağı ileri sürülmüştür.

Bu mütalâanın Sandıkça cevaplandırılmasında, Sandığa tahsis edilen ve bedelleri ilerde mahsub- edilmek üzere avans şeklinde ödenen bu arsaların bir an evvel Sandık uhdesine intikalinin temini için Belediye nezdinde mütevali teşebbüsler yapıldığı zikredildikten sonra, bu mevkiye elde edilecek ar- saların ilerde kazanacağı kıymetin ve burada yapılacak tesislerin getireceği iradın, paranın faiz kay- bını telâfi edeceği muhakkak addedilmekle bahse konu arsa ile ilgili mutabakatın ihlâlinde fayda mel- huz bulunmadığı belirtilmiştir.

İnkılâbın hemen akabinde, diğer müesseselere olduğu gibi T. C. Emekli Sandığına da iki Maliye Müfettişi vazife ile gönderilmiş, müfettişlerin fâsılasız olarak bir yıl devam eden çalışmaları sırasın- da, ne kendi tetkikleri neticesinde ve ne de 3 ne şahısların ihbar ve şikâyetleri mevzuu olarak, San- dıkça Ankara ve İstanbul belediyelerinden arsa satın alınması ile ilgili ve hukuki ve cezai takibat ya- pılmasını müstelzim bir hal belirtilmemiş ve binnetice mesuliyet mevzuu olmadığı gibi bunun örtbas edilmesi de vârit bulunmamıştır.

Bununla beraber, Yüksek Soruşturma Kurulu Yemiüli Bilirkişisi, Bakanlık Tahkikat Komisyonu Naibi sıfatiyle de Sandıkta tetkikler yapmış olan Maliye Müfettişi Sandığın arsa mubayaası işi ile de ilgilenmiş ve Sandık ihtiyatlarının belli indirimlerden sonraki kısmından, yüzde 40 ı geçmemek üze- re iktisaden inkişafa mazhar olan en uygun yerlerde ve en fazla vâridat temin edecek şekilde ve bele- diye hudutları içinde satın alınacak veya yaptırılacak gayrimenkullere yatırılmak suretiyle işletele- ceği yolunda Kuruluş Kanununda yer alan 22 nci madde hükmü de nazarı dikkate alınmak suretiyle, bahse konu arsa alımlarına mütaallik işlemlerin tetkik ve tahlilinde :

Bidayeten tahsis ve satış teklifi Belediyeden gelmekle beraber Sandığın yatırım faaliyetini dü- zenliyen mevzuat çerçevesinde cereyan eden ve ekspertiz raporlarına dayanan mezkûr mubayaa işlemlerinin, Maliye Müfettişi Hüseyin Neziroğlu'nun, yukarda sözü edilen raporundaki esas temenniye de uygun olarak, yüzde 90 nisbetini geçer şekilde tapu senedine raptolunduğu anlaşılmıştır.

Ankara Belediyesinden arsa alınması mevzuuna gelince :

1. Alınan arsa : 6 953 ada, 1 parsel, 14 217 M².
2. Metrekare fiyatı 1 000 lira olup, tutarı :14 217 000 lira.
3. Aşağıdaki tarihlerde taksitler halinde ödenmiştir :

14 . 1 . 1960	7 217 000
10 . 2 . 1960	2 000 000
16 . 2 . 1960	500 000
29 . 2 . 1960	3 000 000
24 . 3 . 1960	1 500 000
	<hr/>
	14 217 000

4. Rantabilite hesabı yapılmıştır.

5. Takrir tarihi : 14 . 1 . 1960 tır.

9. İstanbul ve Ankara Belediyesinden satış vâdi üzerine avans verme suretiyle satın alınan gay- rimenkullerin ada ve parsel numaraları ile mesaha ve değerleri ve verilen avansların miktarları ilişik cetvelde gösterilmiştir. (Ek : 4 - 5)

Bu gayrimenkuller için avans verilmeden önce, her parsel hakkında ekspertiz raporu yaptırılmış- tır.

Bu gayrimenkullere ait satış va'di senetleri tanzim edilmiş olmadığından bu istikamette bir tes- çil muamelesine de mahal kalmamıştır. Bu gayrimenkullerin ekserisinin tapuları alınmış, tapu ka- yıtlarıyla mesaha tatbikatının intibaksızlığından dolayı, (Ek : 4 ve 5) de gösterilen cüzi miktardaki avans fazlasının tapuları henüz alınmamıştır. Bu hesabın tasfiyesi hususunda Belediye ile olan te- maslarımız ısrarla takibedilmektedir.

10. Satış vâadlerine mevzu olan gayrimenkullerin tescilini temin için :

İstanbul Belediyesi; Eminönü arsalarından dolayı 11.11.1959 tarih ve 27107/11800 sayılı yazılarıyla ayrıca 11 298 703 lira borç talebetmiş ve bu talebi İller Bankasına % 6,5 faizle yapılan tevdiattan mezkûr Banka tarafından karşılanmıştır.

Emek İşletme Limitet Şirketi İdarə Heyeti Reisliğine

Şirketimize bağlı Eskişehir Porsuk Otelinin hesap ve umumi durumunu gözden geçirmek üzere 7-9.12.1959 tarihleri arasında yapmış olduğumuz murakabe neticesinde tanzim ettiğimiz rapor aşağıda müşahedelerimize arz olunmuştur.

Henüz bir ay evvel işletmeye açılmış olan Porsuk Otelinin tam kapasite ile faaliyette bulunması arzu ve temenni olunursa da bu durumun fiilen tahakkuk etmemesi mümkündür. Ancak, işletmenin tedricen ve müstakar bir şekilde bu gayeye erişmesi icabeder. Filhakika, ilişik tablonun tetkikinden de anlaşılacağı üzere, tam bir aylık devre arasında otelde yatan müşterilerin adedi ve milliyetleri gösterilmiştir : Kasım ayı zarfında 2 400 oda müşteriye arz olunmuş yine aynı müddet esnasında 695 oda işgal edilmiştir. Böylece otel odaları % 23 kapasite ile işletilebilmiştir.

Kasım ayının ilk 8 gününde otelde yatan müşteri adedi 172 olup otel odaları % 26 kapasite ile çalışmıştır. Diğer taraftan Aralık ayının ilk 8 gününde otelde yatan müşteri 244 kişi ve otel odaları % 27 kapasite ile bulunmakta ve böylece Kasım ayının ilk 8 gününe nazaran Aralık ayında % 11 artış kaydolunmuştur.

Otel müşterilerinin adedi kadar bu kimselerin milliyeti de işletmenin halihazır ve müstakbel bünyesine tesir icra edebileceği mülâhazasıyla bu müşterilerin milliyetlerine ait istatistiki malûmatı da raporumuza ithal etmiş bulunuyoruz. Ancak, Kasım ve Aralık aylarının ilk sekiz günlük mukayesesinden otelde kalan Türk müşterilerinin nispi bir artış kaydetmediği anlaşılmaktadır.

Eskişehir Porsuk Oteli işletmesine ait yukarıda arz ve izah olunan bu umumi mülâhazalardan sonra, otelin daha rasyonel ve randımanlı çalışabilmesi için şu hususlar ehemmiyetle temenni olunur.

1. Otel restoran ve barlar henüz tam kapasite ile çalışmadığından işletmede âzami tasarrufa riayet olunması icabetmektedir. Ezcümle, otelde lüzumsuz ve füzuli elektrik sarfiyatı yapılmaması ehemmiyetle temenni olunur, elektriklerin gece ve gündüz yakılıp söndürülmesi bir nizam dâhilinde muayyen ve mesul şahısların uhdesine tevdi olunmalı ve bu vazife ve kontrollerin ihmali halinde durumun ilgililerden sorulması ve takibolunması neticesinde bir kısım otel masraflarının daha mâkul hadlere düşeceği kanaatindeyiz. Otelin kat koridorlarında ve diğer kısımlarında gece ve gündüz kaç aded ve hangi lâmbaların yakılacağı teerübe ile tesbit ve buna riayet olunması halinde elektrik sarfiyatında büyük tasarruf sağlanabilir. Nitekim otelin Kasım ayına ait elektrik sarfiyatı yekûnu 8 000,00 lira civarında bulunmaktadı.

2. Büyük tesis ve masraflarla işletmeye açılmış olan otelin çamaşır ve kuru temizleme servisi maalesef henüz tam faaliyetine erişmemiştir. Bu kısım şimdilik sadece otel demirbaşının ve mahdut sayıda otel müşterilerinin ihtiyacına munhasır kalmakta ve kendi masraflarını dahi karşılayamamaktadır. Halbuki teknik bakımdan hiçbir eksiği bulunmayan bu kısmı işletmeye tam kapasite ile açıldığı takdirde yalnız otel ihtiyacını değil, Eskişehir'de mevcut diğer iş yerlerinin ve hattâ şahısların ihtiyacına cevap verebilecek bir durum ihraz edebilir ve dolayısıyla işletmeye büyük bir gelir kaynağı sağlamış olur. Nitekim yaptığımız soruşturmalarda mevcut tesisin yıkama servisinden ayrı olarak günde asgari elli elbise temizliyebileceği öğrenilmiştir. Masraflar çıktıktan sonra elbise başına 10.00 lira sâfi bir kâr elde edilerek günde asgari 500.00 liralık bir gelir sağlanmış olacaktı.

3. Otelin restoran ihtiyacına ait günlük mubayaaların biraz daha titizlikle tesbiti şayanı tavsiyedir. Bozulabilecek ve tazeliğinden kaybedebilecek olan yiyecek maddelerinin kısa müddet için dahi stok edilmesi bayatlamasını mucibolmakta ve müessesenin sınıfı ile kabili telif bulunmamaktadır. Diğer taraftan restoranın günlük ihtiyacı pek fazla olmadığı için büyükçe stoklardan iktinabolunması ve mevcut stokların sık sık kontrol edilmesi icabetmektedir. Nitekim, ambarda vâkı tetkikatımız esnasında 65 kilo iç ceviz, 100 kilo kestane ve 90 kilo yeşil iç fıstık

olduğu görülmüş ve bunlardan eevizlerin yarısı ile yarım çuval kestane bozulmuş, gürümüş ve küflenmiş bulunmaktadır. Şam fıstıkları henüz bu duruma düşmemiş ise de bunlarda da bir gevşeme müşahede olunmuştur. Her ne kadar bu emtia açılırsa tekaddüm eden mubayaalar meyanında ise de bunların durumunu takip ve gerekli tedbirlerin alınması mubayaa memurunun ve ambarı kontrol etmekle mükellef şahıs veya şahısların vazaifinden maduttur.

Mubayaaların birçoğu telefonla yapılmakta ve alınan maddeler ekseriyetle matluba muafık olmadığı gibi pahaliya da gelmektedir.

4. Tetkikimiz esnasında ve bugüne kadar henüz otelin Kasım ayma ait aylık mizanı çıkartılamamış olduğundan, bu husustaki tetkik ve mütalaamızı beyan edemiyeceğiz ancak 1. 11. 1959 ile 30. 11. 1959 tarihleri arasında işletmenin varidat ve masraflarına ait detaylar ilişik cetvelde görüleceği üzere bir aylık masraf yekûnu 163 400,61 lira buna karşılık varidat 103 701,70 liradır.

5. Otelin personel durumu,

İşletmenin tam faaliyet durumunu arz etmemesi sebebiyle şimdilik otelde istihdam olunan personel adedinde âzami tasarrufa riayet olunması hiçolmazsa mevcudun artırılmaması bilhassa temenni olunur. Diğer taraftan muhasebe gibi veya işletmenin diğer kısımlarında istikrar ve ihtisasa ihtiyaç hissedilen sektörlerde çalışan memurların seçim ve tâyinlerinde kanaatimizce daha titiz davranılması iktiza eder. Hususi bir vasıf istemiyen işleri çalışan personelin sık sık giriş çıkışlar göstermesi işletmenin bünyesini belki haleldar etmiyebilir. Fakat vasıflı personelin daha müstakar ve uzun vâdeli istihdam edilmesi, otelde rasyonel ev rantabl çalışmayı temin bakımından ehemmiyet arz etmektedir. Hattâ bu gibi işlerde çalışan kimselerin adedini azaltmak ve kaliteli daha yüksek ücretle memur çalıştırmanın daha müsbet netice verebileceği kanaatindeyiz.

Kadroda tasarruf edilmemesine bir misal olarak şunu belirtmek mecburiyetindeyiz : 1 500 lira, aylık ile anlaşmalı olarak istihdam edilen mubayaa memuru otelde bedava yemekten ve yataktan istifade ettirilmektedir. Bu duruma göre günde 40 lira yemek masrafı ayda 1 200 lira tutmakta asgari 300 lira yatak masrafı ile mubayaa memurunun aylık ücreti asgari 3 000 liraya baliğ olmaktadır. Yukarda arz ettiğimiz üzere mubayaaların büyük bir kısmının telefonla yapılması karşısında çok fazla işi olmıyan mubayaa memurluğunun tamamen bu iş kendisine tevdi edilmek üzere âzami 600 lira ücretle piyasadan anlıyan bir şahsın getirilmesi halinde aylık asgari 2 400 liralık bir tasarruf sağlanmış olacaktır. Mubayaa memuruna gece müdürlüğü vazifesi verilerek müdürlük unvanı teveh edilince yapacağı mubayaaları kabul edecek personelde bir çekingenlik husule geleceği bu durum karşısında da yapılan mubayaaların arzu edilmeyen şekilde olsa dahi her hangi bir itirazdan çekinilerek kabul etmek mecburiyetinde kalınacak ve otel için fuzuli masrafı mucibolacağı aşikâr olmaktadır.

Otelde gece müdür istihdamı suretiyle kadro ihdası da lüzumsuz görülmektedir. Zira henüz tam randımanla çalışmıyan otelin gündüzleri ekseriyetle boş bulunan müdür muavininin esasen kapanıncaya kadar restoranda bulunması hasebiyle bu vazifeyi de deruhde edebileceği kanaatindeyiz.

Bu husus göze görünen bir misal olarak verilmiş bulunmaktadır ki haftanın bir âzami iki gün fazlaca iş yapan restoran kısmında da buna benzer teferruatlar yapılabilir kanaatindeyiz.

Otel personelinin ve bilhassa âmir durumunda olan kimseler arasında vazife ve mesuliyetlerin vâzih bir şekilde tevazzuh etmemiş olması, salâhiyetlerin sınırlandırılmamış bulunması bir takım tedahüllere sebebiyet vermesi câlibi dikkat bulunmaktadır. Öyleki bu durum bâzı şahıslarda o derece ileri gitmiştir ki ilgii asıl fonksiyonunu kaybetmiş bulunmaktadır.

Saygılarımızla;

Murakıp
Burhanettin Aksu
İmza

Murakıp
Ahmet Ragıp Özsoy
İmza

Emek İşletme Limited Şirketi Umumi Heyeti Yüksek Reisliğine

Emek İşletme Limited Şirketi İdare Heyetince, Sayın Umumi Heyetinize sunulan 1959 yılı faaliyet devresine ait bilanço ile kâr ve zarar hesaplarının kayıtlara mutabık ve bu kayıtlarında müsbit evraka müstenit bulunduğunu,

Şirket faaliyetlerinin kanun ve nizamlara uygun olduğunu beyan eyler,

Şirket sermayesinin tezyidi cihetine gidilmesi zarureti belirttiği tetkikimiz ile anlaşılmış bulunmaktadır.

İdare Heyet raporu ile bilanço kâr ve zarar hesaplarının tasdiki yüksek tensiplerinize arz ederiz.

Saygılarımızla.

24 . 2 . 1960

Murakıp
Burhanettin Aksu

Murakıp
Ahmet Ragıp Özsoy

**Şirket İdare Meclisi Reis ve âzalarından Emekli Sandığında vazifeli olanların seyahat günleri ve
bu seyahatlerinde kendilerine ödenen yolluk ve yevmiyeleri gösterir cetvel**

Adı, Soyadı	Gittiği yer	Seyahat tarihi	Ödenen yolluk	Yevmiye	Sandıktaki vazife den ayrıldığı gün adedi
Şükrü Soykan	Eskişehir	5 .11. 1959 — 9 .11. 1959	68,05	131,20	4
Celâl Saraçoğlu	Eskişehir	18 .12. 1959 — 21 .12. 1959	69,50	60,—	4
»	»	1 .1 .1960 — 4 .1 .1960	70,50	60,—	4
»	»	28 .2 .1960 — 1 .3 .1960	66,50	45,—	3
»	Eskişehir - İstanbul	18 .3 .1960 — 25 .3 .1960	145,50	120,—	8
»	Eskişehir	19 .4 .1960 — 24 .4 .1960	69,—	90,—	6
»	»	12 .5 .1960 — 13 .5 .1960	34,75	30,—	2
»	»	18 .5 .1960 — 23 .5 .1960	69,00	90,—	6
»	»	26 .6 .1960 — 2 .7 .1960	70,50	105,—	7
»	»	21 .9 .1960 — 25 .9 .1960	88,90	165,—	5
»	»	12 .10. 1960 — 20 .10. 1960	92,40	298,17	9
»	»	5 .11. 1960 — 21 .11. 1960	90,30	563,21	17
»	Eskişehir - Bursa	8 .12. 1960 — 31 .12. 1960	67,65	795,12	24
»	Eskişehir	1 .1 .1961 — 3 .1 .1961	46,55	99,39	3
»	Bursa	3 .2 .1961 — 18 .2 .1961	176,43	530,08	19
»	Eskişehir	5 .3 .1961 — 9 .3 .1961	46,65	165,65	5
»	»	14 .3 .1961 — 1 .4 .1961	93,30	629,47	18
»	»	5 .4 .1961 — 14 .4 .1961	93,30	331,30	10
		Yekûn	1 390,73	4 177,39	150
»	»	20 .7 .1960 — 2 .8 .1960	—	—	14
					164

Adı, Soyadı	Gittiği yer	Seyahat tarihi	Ödenen yolluk	Yevmiye	Sandıktaki vazifesin- den ayrıldığı gün adedi
Yahya Erelmalı	Eskişehir	18.12.1959 — 21.12.1959	70,—	60,—	4
»	»	1.1.1960 — 4.1.1960	70,—	60,—	4
»	»	28.2.1960 — 1.3.1960	69,50	45,—	3
»	»	18.3.1960 — 23.3.1960	70,00	90,—	6
»	»	12.5.1960 — 13.5.1960	33,75	30,—	2
»	»	5.6.1960 — 8.6.1960	72,50	60,—	4
»	»	12.9.1960 — 13.9.1960	94,40	57,50	2
»	»	22.9.1960 — 25.9.1960	94,40	105,—	4
»	»	12.10.1960 — 16.10.1960	92,90	118,75	5
»	Eskişehir - Bursa	8.12.1960 — 23.12.1960	129,30	356,25	16
»	Bursa	30.4.1961 — 7.5.1961	197,30	253,35	8
		Yekûn	994,05	1 235,85	58
Fatih Akıncı	Eskişehir	1.1.1960 — 4.1.1960	67,50	60,—	4
»	»	15.7.1960 — 18.7.1960	88,80	132,52	4
»	Eskişehir - Bursa	9.12.1960 — 31.12.1960	134,10	761,99	23
»	Bursa	3.1.1961 — 31.1.1961	104,20	960,77	29
»	»	1.2.1961 — 17.2.1961	231,50	596,34	17
		Yekûn	626,10	2 511,62	77

Eminönü arsaları

1 — M ² si	8 060	29 860 285	T.L.
Ek arsa	2 030	6 505 642	T.L.
2 — Avans tediyeleeri :			
1 —	10 000 000	26 . 12 . 1956	
2 —	19 860 285	22 . 5 . 1957	
3 —	2 000 000	11 . 5 . 1960	
		<hr/>	
	31 860 285		
3 — Alınan tapular :			
	15 . 3 . 1960	7 551 M ²	27 974 568 T.L.

NOT :

Bu bok için 31 860 285 lira ödenmiş ise de 27 974 568 liralık kısmın tapusu alınmış olduğundan Sandık 3 885 717 lira alacaktır.

Vatan caddesi arsaları

1 — Alınması takarrür ettirilen arsalar :

Blok	Miktarı	M ² Fiyatı	Tutarı
A	845	1 700	1 436 500
B	520	1 800	936 000
C	390	2 200	858 000
D	520	2 300	1 190 000
E	685	2 400	1 644 000
F	920	2 500	2 300 000
P	2 119,75	1 325	2 808 668,75
O	2 113	1 325	2 799 725
N	1 382	1 325	1 831 150
		<hr/>	
	9 494,75		15 810 043,75

2 — Avans tediyeleeri :

1 —	13 . 8 . 1957	2 000 000
2 —	13 . 8 . 1957	3 000 000
3 —	4 . 9 . 1957	770 000
4 —	29 . 7 . 1958	5 240 000
5 —	10 . 9 . 1958	1 500 000
6 —	17 . 9 . 1958	1 000 000
7 —	6 . 10 . 1958	2 300 043,75
		<hr/>
		15 810 043,75

3 — Alınan tapular :

Blok No.	Miktarı M ²	Metre-karesi	Tutarı	Takrir tarihi
A	845	1 700	1 436 500	10 . 7 . 1959
B	520	1 800	936 000	15 . 12 . 1958
C	390	2 200	858 000	8 . 8 . 1958
D	520	2 300	1 196 000	8 . 8 . 1958
E	685	2 400	1 644 000	8 . 8 . 1958
F	920	2 500	2 300 000	8 . 8 . 1958
P	2 119,75	1 325	2 808 668,75	4 . 10 . 1958
O	2 113	1 325	2 799 725	4 . 10 . 1958
N	1 177,75	1 325	1 560 518,75	15 . 8 . 1960
	9 290,50		15 539 412,50	

NOT :

N bloku 1 382 M² iken 1 1177,75 M² olduğu anlaşılmış ve bu miktar üzerinden tapuya bağlandığından Sandık, 204,25 M² arsa bedeli 270 621,25 lira belediyeden alacaktır.

Ankara Opera Meydanı

1. Alman arsa : 6953 ada 1 parsel 14 217 M²
2. Metrekare fiyatı 1 000 lira olup tutarı : 14 217 000 lira,
3. Aşağıdaki tarihlerde taksitler halinde ödenmiştir :

14 . 1 . 1960	7 217 000
10 . 2 . 1960	2 000 000
16 . 2 . 1960	500 000
29 . 2 . 1960	3 000 000
24 . 3 . 1960	1 500 000
	14 217 000

4. Rantabilite hesabı var.
5. Takrir tarihi : 14 . 1 . 1960

2. — *Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Şakir Ögünç'ün, Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı bir kısım personeline çocuk zammı verilmesi sebebine dair sorusuna Çalışma Bakanı Cahit Talas ve Ulaştırma Bakanı Orhan Mersinli'nin yazılı cevapları (7/44)*

T. C. Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

Yüksek Meclisinizin İctüzük hükümlerine istinaden aşağıda zikrelediğim sorunun Ulaştırma ve Çalışma Bakanları tarafından süresi içinde (Yazılı olarak) cevaplandırılması hususunda gerekli işlemin yapılmasına müsaade ve delâletinizi diler, bilvesiyle en derin sevgi ve bağlılığımı sunarım. Saygılarımla.

T. C. T. Meclisi Üyesi
Feridun Şakir Ögünç

Denizcilik Bankası T. A. Ortaklığı bir kısım personeline verilmeyen çocuk paraları hakkında soru önergesidir.

Denizcilik Bankası T. A. Ortaklığının kuruluşuna takaddüm eden günlerde, Banka Yönetim Kurulu tarafından 18 . 12 . 1952 tarih ve 95 sayılı bir idari kararla, kanuni bir hak olan çocuk paraları kaldırılmıştır.

Bahis konusu kararda; (31 . 12 . 1952 tarihinin akşamına kadar dünyaya gelen çocuklar için, (Çocuk zammı) ödenir. Bu tarih ve gündün sonra dünyaya gelen çocuklar için çocuk zammı ödenmez ve bu verilmeyen tarihlerde bir hakkı mükteseptir.) denmektedir.

Bu gayriâdil ve hiçbir hukuki mesnede dayanmayan keyfi karar gereğince, Denizcilik Bankası camiasında çalışan personelden çocukları 1952 yılından önce doğan personele çocuk zamları ödeneğelmekte, zikredilen tarihten sonra çocukları doğan personele çocuk zammı verilmemektedir.

Bu durum binleri aşan mağdurları arasında yıllardan beri derin ve yaygın bir üzüntü ve huzursuzluk konusu olarak süregelmektedir.

Denizcilik Bankasının ilgili ve yetkilileri o zamanki iktidarın malûm büyüklerine dayanarak aldıkları bu keyfi kararlar bir tefrik yaratmışlardır. Bu yaratılan tefrik Hükümetimizin sosyal ve nüfus politikasını zedelediği gibi bugünkü Anayasamızın ruhu ile kabili telif değildir.

A) Bu itibarla, bu keyfi karar hangi kanun veya mevzuata dayanılarak alınmıştır.

B) Hiçbir kanun ve mevzuata dayanılmadan alındıysa bu kararı alanlar hakkında ve keza 1952 den bu yana çocuk zamlarını alamayan personelin müktesep hakları konusunda ne gibi tedbirler düşünülmektedir?

C) Ezeümle, bugün Denizcilik Bankası T. A. O. camiasında çocuk zammı alamayan personel için ne gibi çareler düşünülmektedir? Bu konuda her hangi bir çalışma var mıdır ve hangi safhadadır?.

T. C.

Çalışma Bakanlığı 15 . 6 . 1961
Çalışma Genel Müdürlüğü
Sayı : 1033-1-23/6881

Temsilciler Meclisi Başkanlığına
2 . 6 . 1961 tarih ve 685-7-44-61041 sayılı yazıları K:

Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığında bir kısım personele çocuk zammı verilmesi sebebine dair Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Şakir Ögünç tarafından verilen yazılı soru önergesinde bahis mevzuu hususlar incelendi:

Soru iki kısmı ihtiva etmektedir.

1. — 6379 sayılı Deniz İş Kanunu ile 3008 sayılı İş Kanununa tâbi olanlara verilen çocuk zamları;

2. — Mezkûr kanunların tatbik sahası dışında kalan diğer personel veya müstahdeme verilen çocuk zamları.

Yukarda belirtilen hususlardan ikinci kısım Ulaştırma Bakanlığına taallük etmektedir.

Keyfiyet Ulaştırma Bakanlığından da sorulmuş olduğuna göre bu kısmın mezkûr Bakanlıkça cevaplandırılacağı tâbiidir.

1 nci kısım Bakanlığımızla ilgili bulunduğundan buna ait cevap aşağıya dercedilmiştir.

a) 3008 sayılı İş Kanununa tâbi olarak çalışan işçilere çocuk zammı verilmesi kanuni bir mecburiyet değildir. İş verenlerle işçiler veya sendikalar aralarında anlaşma suretiyle böyle bir sosyal yardım kararına varabilirler.

b) Bankanın teşekkül tarihi olan 1.3.1952 tarihinde 6379 sayılı Deniz İş Kanununun meriyette bulunmadığı, ancak mülhak bütçeli Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünden Denizcilik Bankası T. A. O. na intikal eden o zaman 3656, 3659 sayılı kanunlara tâbi bulunan personele 95 sayılı Yönetim Kurulu Kararına göre çocuk zamlarının verilmesine devam olunduğu,

c) Denizcilik Bankası T. A. O. lığının işletmekte olduğu iş yerlerinde çalışan işçilerin 1957 yılında çocuk zammı verilebilmesi hususunda çıkardıkları muhtelif toplulukla iş ihtilâfları (Dikim Evi hariç) usul bakımından Hakem Kurulunca reddedildiği Dikim Evi iş yerlerine ise Yüksek Hakem Kurulunca saat başına 10 kuruş çocuk ve aile zammı yapıldığı ve bu zammın 31 . 12 . 1952 tarihinden sonra işe girenler de

dâhil olmak üzere mezkûr iş yeri personeline ödendiği anlaşılmıştır.

Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı'nın iç yönetmeliğinde işçilere ve gemi adamlarına çocuk zammı verileceğine dair bir kayıt bulunmamaktadır.

Böyle bir yardım fiilen çalışma şartı halini de almamıştır.

6379 sayılı Deniz İş ve 3008 sayılı İş kanunları hükümlerine göre iş veren müessesenin çocuk zammı verme mükellefiyeti mevcut değil-

dir. Bununla beraber bir müessesede çalışan personelin çalışma şartları arasında bir muvazilik tesisi arzuya şayandır. Ancak kanuni bir mükellefiyet bulunmadığına göre çocuk zammı adı ile yapılan sosyal yardımın yukarıda belirtildiği üzere taraflar arasında anlaşma suretiyle sağlanması mümkündür.

Keyfiyeti saygı ile arz ederim.

Çalışma Bakanı
C. Talas

T. C.

Münakalât Vekâleti
Zatîşleri Müdürlüğü
Sayı : 3768/6970

17 . 6 . 1961

Özet : Denizcilik Bankası T. A. O. memurlarının çocuk zamları hakkında.

T. C. Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Ankara

2 Haziran 1961 gün ve 685 - 61041/7 - 44 sayılı yazıları karşılığı.

Temsilciler Meclisi Üyesi Sayın Feridun Şakir Ögünç tarafından verilen yazılı soru önergesi incelendi :

Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı; malûmları olduğu gibi 5842 sayılı Kanuna müsteniden 1 Mart 1952 tarihinde kurulmuştur. Banka personeli hususi hükümlere tâbi olup, 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla mukayyet değildir.

Banka; Bakanlar Kurulunun, 20 Şubat 1952 gün ve 3/14411 sayılı kararıyla tasdik edilmiş bulunan (Denizcilik Bankası T. A. O. Ana Sözleşmesi) nin 68 nci maddesine istinaden, Yönetim Kurulu marifetiyle ve 1 Ocak 1953 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere (Denizcilik Bankası T. A. O. Personel Talimatnamesi) hazırlanmıştır.

Bu talimatnamede; İş Kanununa tâbi tutulmayan personelin özlük hakları tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Filhakika; Banka, bu türlü personele Devlet baremi üstünde bir ücret ödediği gibi, ayrıca yılda iki maaş nisbetinde ikramiye, fazla mesai ücreti, kasa tazminatı, ücretsiz seyahat hakkı v. s. gibi yardımlar da yapmaktadır.

Ancak, talimatnamede çocuk zammı diye bir yardım şekli mevcut değildir. Fakat, bünyesini teşkil eden personelin büyük kısmını, 5842 sayılı Kanunun 40 nci maddesiyle lâğvedilmiş olan (Devlet Denizyolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü) nden devralan Banka, evvelece 3656, 3659 sayılı kanunlara tâbi olarak çocuk zammı almak olan personelin mağduriyetlerine mâni olmak ve müktesep hakların himayesi prensibine sadık kalmak maksadiyle ve yalnız mezkûr personele şâmil olmak üzere 18 Aralık 1952 de alınan 95 No. lu Yönetim Kurulu kararını Personel Talimatnamesine eklemiştir.

Şu vaziyete göre :

A) 18.12.1952 tarih ve 95 sayılı Yönetim Kurulu kararı; Denizcilik Bankasının kuruluşundan evvel «Devlet Denizyolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü» zamanında mülhak bütçeli bir idare iken Barem Kanununun tanıdığı hakka istinaden çocuk zammından faydalanmakta olan personelin statü değişikliği dolayısıyla haklarının ihlâlini önlemeye mâtuftur.

B) Mezkûr yönetim kurulu kararı 31 . 12 . 1952 tarihinde hizmette olup, çocuk zammı almakta olanlara bu zammın ödenmesine devam olunacağına, bu tarihten sonra idareye intisabedenlerle hizmette olup da bu tarihten sonra çocuk sahibi olanlara bu zammın ödenmeyeceğine aittir.

Bu da gösteriyor ki, bahis konusu yönetim kurulu kararı kanunen tanınmış olan bir hakkın geçici bir zaman için devamını sağlamaktadır. Bu karar Bankaya o tarihte 450 000 T. Lirası tutarında bir malî külfet tahmil etmiş olmaktadır ki, bu miktar çocukların yaş haddi dolayısıyla bu zammın kesilmesi ve memurların çeşitli sebeple görevlerinden ayrılmaları ile gittikçe azalan ve muayyen bir zaman sonra tamamen ortadan kalkacak olan bir sarf koludur.

C) Denizcilik Bankası Personel Talimatnamesi mensuplarına çeşitli sosyal yardım esası kabul ettiği cihetle şimdilik çocuk zammını teşmil etmeyi düşünmemektedir.

Esasen yukarda izah edilen sebepler dolayısıyla muayyen bir zümre için çocuk zammı hakkını tanıyan statü hükümleri müvacehesinde Bankada hizmet kabul edenler mezkûr hükme vâkıf olarak hizmete girdikleri cihetle bu hususta sonradan her hangi bir hak iddia etmemeleri gerektiği de izah-tan vârestedir.

Netice olarak : Banka Yönetim Kurulunca sırf müktesep hakkın ihlâlini önlemek maksadiyle geçici bir devre için ittihaz edilmiş bulunan 18 . 12 . 1952 tarih ve 95 sayılı kararda gayrikanuni bir cihet görülemediğini saygı ile arz ederim.

Ulaştırma Bakanı
Orhan Mersinli

Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemelik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemelik bedellerinin tecili hakkındaki kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Temsilciler Meclisince Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 272
Oy verenler : 154
Kabul edenler : 151
Reddedenler : 2
Çekinseiler : 1
Oya katılmıyanlar : 118
Açık üyelıklar : 0

[Kabul edenler]

— A —

Şevket Adalan
Lûtfi Akadlı
Atalay Akan
Necmi Akçasu
Münir Aktepe
Halil Akyavaş
Nurettin Akyurt
Abdülkerim Akyüz
Abdurrahman Altuğ
Ferhan Arkan
Âmil Artus
Şevket Asbuzoğlu
Hüseyin Ataman
Ahmet Atılğan
Doğan Avcıoğlu

— B —

Şeref Bakşık
Adnan Başer
Suphi Batır
Kemalî Bayazıt
Mehmet Baydur
Rauf Bayındır
Bekir Sıtkı Baykal
Fahri Belen
Mehmet Raşit Beşerler
Necip Bilge
Süleyman Bilgen
Lûtfi Biran
Etem Boransü

— C —

Hızır Cengiz
Alev Coşkun

— Ç —

Esat Çağa

Nazif Çağatay
İsmail Selçuk Çakıroğlu
Fethi Çelikbaş
Mahmut Tekin Çullu

— D —

Hazım Dağlı
Nef'i Demirlioğlu
Vedat Dicleli
Erol Dilek
Vahap Dizdaroğlu
Suphi Doğukan
Necati Dumar
Cevat Dursunoğlu

— E —

Yusuf Adil Egeli
Şerafettin Yaşar Egin
Şükûfe Ekitler
Oktay Ekşi
Fethi Elgün
Lûtfi Engin
Abdullah Ercan
Sait Erdineç
Feridun Ergin
Sait Naci Ergin
Alaettin Ergöleneç

Nedim Ergüven
Hamza Eroğlu
Bahir Ersoy
Adnan Ertanık
İlhan Esen
Kenan Esengin
Cemal Reşit Eyüboğlu

— F —

Bedî Feyzioğlu
Turhan Feyzioğlu

Yavuz Feyzioğlu
Fehim Fırat

— G —

Abdülkadir Göğüs
Mehmet Göker
Turgut Göle
Kasım Gülek
Ferda Güley
Şemsettin Günaltay
Rahmi Günay
Abdürrahman Nafiz
Gürman
Muhittin Gürüm
Ferit Celâl Güven

— H —

Şevket Raşit Hatiboğlu
Mehmet Hazer
Mehmet Salim Hazer-
dağlı
Ahmet Sırrı Hocaoğlu

— İ —

M. Rauf İnan
İsmet İnönü
Abdullah İpşiroğlu

— K —

Kadirean Kaflı
Hermine Kalüstyan
Münci Kapanı
Bedri Karafakioğlu
Ömer Karahasan
Enver Ziya Karal
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nuri Kınık

Coşkun Kirca
Şahap Kitapçı
Şahap Kocatoğlu

Luver Nok
Feyyaz Köksal
Orhan Köprülü
Ahmet Köseoğlu
Zeki Kumrulu
Alp Kuran
Kemal Kurdaş
Şahir Kurutluoğlu
Muin Küley
Hikmet Kümbetlioğlu

— L —

Kaludi Laskaris

— M —

Ferid Melen

Ziya Müezzinoğlu

— N —

Fazıl Nalbantoğlu

— O —

Abdülkadir Okyay
Hüseyin Onur
Kâzım Orbay

— Ö —

Atıf Ödül
Feridun Şakir Öğünc
İbrahim Öktem
Halim Önalp
Altan Öymen
Fakih Özfakih

— P —

Emin Paksüt
Fikret Pamir
Hayrettin Şakir Perk

— S —

Necip San
İlhami Sancar
Nihat Sargınalp
Ragıp Sarıca
İbrahim Senil
Ethem Serim
Celâl Sait Siren
Mustafa Sirmen
Dündar Soyer

Mümtaz Soysal
Enver Sökmen
Celâl Sungur

— Ş —

Ahmet Şener

— T —

Salâhattin Tandal
Reşat Tardu
Derviş Sami Taşman
Âdil Toközli

Osman Tosun
Vecihi Tönük
Bedrettin Tuncel
Vahit Turhan
Salih Türkmen

— U —

Hüseyin Ulusoy
İsmail Ulutaş
— Ü —
Feridun Üstün

— Y —

Cemal Yavuz
Fehmi Yavuz
Bahri Yazır
Nüvit Yetkin
Abdülhak Kemal Yörük
Danış Yurdakul

— Z —

Galip Kenan Zaimoğlu

[Reddedenler]

— B —

Cemil Sait Barlas

— Y —

Avni Yurdabayrak

[Çekinserler]

— B —

Ahmet Bilgin

[Oya katılmıyanlar]

— A —

Ahmet Akar
Ali Rıza Akbıyıköğlu
Burhan Akdağ
İsmail Rüştü Aksal
Mebrure Aksoley
Muammer Aksoy
Muzaffer Alankuş
Sadık Aldoğan
Ekrem Alican
Osman Alişiroğlu
Fehmi Alpaslan
Mehmet Altınsoy
Babür Ardahan
Nurettin Ardıçoğlu
Tahsin Argun
Vedat Arıkan
Fuat Arna
Fethi Aşkın
Sırrı Atalay
Raif Aybar
Ahmet Cevdet Aydın
Şevki Aysan

— B —

Cihad Baban (B.)
Zeki Baltacıoğlu
Kâmil Başaran

Avni Başman
Remziye Batırbaygil
Suphi Baykam
Hıfzı Oğuz Bekata
Nihat Reşat Belger
Hakkı Kâmil Beşe
Hikmet Bınark
Arslan Bora
Osman Bölükbaşı
Ratip Tahir Burak

— C —

Ömer Sami Coşar

— Ç —

Behçet Kemal Çağlar
Rifat Çini
Bahri Çolakoğlu

— D —

Ahmet Demiray
Mustafa Dinekli
Avni Doğan

— E —

Bülent Ecevit
İmadettin Elmas
Sadi Erdem
Ali Erel
Zihni Ereğin

Halil Sezai Erkut

— G —

Cevdet Geboloğlu
Kemal Zeki Gençosman
Vasfi Gerger
İsmet Giritli
Ali İhsan Göğüş
Rauf Gökçen
Mukbil Gökdoğan
Rıza Göksu
Turan Güneş
Ferruh Güven

— I —

Rıza Işıtan

— İ —

İsmail İnan
Şefik İnan

— K —

İhsan Kabadayı
Yekta Karamustafaoğlu
Ahmet Karamüftüoğlu
F. Lûtfi Karaosmanoğlu
Mustafa Kepir
Enver Kirker
Dâniş Koper

Tevfik Kâmil Koperler
Mehmet Ali Kumbasar

— M —

Orhan Mersinli (B.)
Hayri Mumcuoğlu

— O —

Ahmet Oğuz
Zekâi O'Kan
İbrahim Saffet Omay
Arif Hikmet Onat
Hamdi Orhon
Hüseyin Otan

— Ö —

İhsan Ögat
Rüştü Özal (B.)
Mehmet Özbay
Şinasi Özdenoğlu
İlhan Özdil
Mazhar Özkol
Halil Özmen
Orhan Öztrak
Seyfi Öztürk

— P —

Mahir Pamukcu
Vefik Pirinçioğlu

— S —

Âdil Sađırođlu
Selim Sarper
Kemal Satır
Selâmi Savaş
Bahri Sıvı
Hulûsi Selek
Emin Soysal
İlhami Soysal

— Ő —

Mehmet Őengün
Mehmet Őiřman

— T —

Ahmet Tahtakılıç (B.)
Cahit Talas (B.)
Zeki Tekiner
Yusuf Kemal Tengir-
řenk

Hasan Tez
Sadettin Tokbey
Abdülhadi Toplu
Tarık Zafer Tunaya
Kemal Türkođlu
Ekrem Tüzemen (B.)
— Ū —
Ragıp Üner
— V —
Âdil Vardarlı

Hıfzı Veldet Velidede-
ođlu

— Y —

Cemal Yıldırım
Asım Yılmaz
Yusuf Ziya Yücebilgin

— Z —

Cahit Zamangil
Nâsır Zeytinöđlu (B.)

Temsilciler Meclisi S. S A Y I S I : 51

Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla Muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında kanun tasarısı ve Tarım Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/77)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1430/651

25 . 2 . 1961

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Kurucu Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 22 . 2 . 1961 tarihinde kararlaştırılan «Göçmenlerle, nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla Muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Devlet Başkanı ve Başbakan

Org.

Cemal Gürsel

GEREKÇE

1937 yılından beri göçmenlerle nakledilenlere, mültecilere ve muhtaç çiftçilere 3242 sayılı Kanun hükümleri dairesinde ödünç tohumluk ve yemeklik verilmektedir. Bilâhara 8 . 7 . 1948 tarihinde yürürlüğe giren 5254 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesi esası kabul edilmiştir. Bu şekilde de 3242 sayılı Kanun hükmü sadece göçmenlerle, nakledilenlere ve mültecilere inhisar ettirilmiş ve muhtaç çiftçilere 5254 sayılı Kanun esasları dairesinde tevziatta bulunulmuştur.

Bu kanunlar zaman zaman yapılan tadillerle günün şartlarına göre değiştirilmiştir. En son 6572 sayılı Kanunla tevzi edilecek tohumluk bedeli kredi miktarı 150 000 000 liraya çıkarılmıştır. Tevzi edilen tohumluk bedellerinden 3242 sayılı Kanunun şumulüne girenler vadelerinin hitamından sonra iki sene müddetle ve 5254 sayılı Kanuna tâbi olanlarda vadesinden itibaren bir yıl müddetle T. C. Ziraat Bankasınca kendi usullerine göre takip ve tahsil edilmektedir.

Bu müddet içerisinde tahsil edilemeyenler Ziraat Bankasınca Maliyeye devredilmektedir. Maliyece devralınan tohumluk bedelleri miktarı Hazinece o yıl bütçesinden, 150 milyon liralık devvar kredinin işlemlerini teminen merkezden T. C. Ziraat Bankasına ödenmektedir. Maliye bu şekilde devraldığı tohumluk bedellerini de âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki kanun hükümleri dairesinde takip ve tahsil ederek bütçeye irat kaydetmektedir.

T. C. Ziraat Bankası'na 1956 - 1960 yıllarında Maliyeye devredilen miktar ve bundan senesi içinde yapılan tahsilât, ertesi seneye devreden bakaya aşağıda gösterilmiştir.

Sene	Mevcut tahakkuk	Tahsilât	Bakaya
1956	36 376 236	9 798 965	26 577 271
1957	68 280 935	20 375 887	47 905 048
1958	84 380 787	23 995 255	60 385 532
1959	101 752 051	21 321 600	80 430 451
1960	101 401 071	16 723 170	84 677 901

Yukarıdaki rakamların tetkikinden de anlaşılacağı üzere, senesi içinde yapılan tahsilât miktarı gayet cüzdür. Tahsilât nispetindeki bu düşüklük her sene daha artmak suretiyle 1960 yılındaki bakaya miktarını 84 677 901 liraya yükseltmiştir.

Bu borçlara mukabil her sene bütçesine imkân nispetinde konan tahsisatla T. C. Ziraat Bankasına 1956 - 1960 yıllarında ödenen miktarlar aşağıda gösterilmiştir.

Sene	Ziraat Bankasına ödenen miktar
1956	2 883 156
1957	22 290 649
1958	24 291 000
1959	34 300 000
1960	40 084 700

Bunlar dışında 1961 malî yılında devralınan borç mukabilî 60 404 000 lira 79 sayılı Kanuna göre mahsuben ödenecektir.

Her sene Maliyeye devralınan borçların bir evvelki seneye nazaran yükselmesi ve Maliyeye yine her sene yapılan tahsilât miktarının matlup derecede olmaması, bu borçların gerek bankaca hususi kanunlarındaki salâhiyete müsteniden yapılan ertelenmesine gerekse Maliyeye 6183 sayılı Kanuna göre yapılan teciline rağmen, borçluların hali hazır durumlarına göre borçlarını ödeme imkânlarından mahrum olduklarını göstermektedir. Bu durumun daha fazla devam ettirilmesi borçlu vatandaşların bahis konusu borçlarının miktarını her sene biraz daha arttıracaktır. Buna inzimamen bölge bölge de olsa her yıl vukubulan kuraklık, don, muzır hayvan ve haşerat istilâsı vesaire gibi tabii âfetler tazimat bedelinden borçlu olan şahısların durumlarını ayrıca güçleştirmektedir.

Bu itibarla ekserisi köylüyü teşkil eden, 3242 ve 5254 sayılı kanunlara göre tevzi edilmiş tohumluk ve yemeklik bedelinden borçlu bulunan şahıslara mezkûr borçlarını daha rahat şekilde ödemek imkânı verilmek ve bu şekilde de huzur içinde çalışarak memleket iktisadiyatına yardımda bulunmalarını temin etmek amacı ile bunlara ait borçların uzun vâdelerle taksitlendirilmesi düşünülmüş ve bağlı kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Kanun tasarısının birinci maddesi ile, bu kanunun neşri tarihine kadar 3242 sayılı Kanunun hükümleri dairesinde göçmenlerle nakledilenlere ve mültecilere ve 5254 sayılı Kanun hükümleri dairesinde de muhtaç çiftçilere T. C. Ziraat Bankası'na tevzi edilmiş bulunan tohumluk ve yemeklik bedellerinden halen Maliyeye devredilmiş bulunan takriben 85 milyon lira ile henüz Maliyeye devredilmemiş bulunan 77 milyon lira civarındaki borç bakiyesi taksitlendirilmiş olacaktır.

Taksitlendirilen bu borçlara borç aslına ilâveten borcun taksitlendirildiği tarihe kadar hususi kanunlarına göre alınması lâzımgelen faizlerle bankaca yapılan masraflar da dâhildir. Taksitlendirilmeden kanunun neşri tarihine kadar Maliyeye devredilmiş bulunanlarla 31 . 12 . 1960 tarihine kadar muaccel hale gelip de henüz Maliyeye devredilmemiş olanlar istifade edecektir. 31 . 12 . 1960 tari-

hine kadar muaccel hale gelen ve henüz Maliyeye devredilmemiş bulunan borçlar bu kanunun neşri tarihinden itibaren üç ay içinde borç senetleri ile birlikte Maliyeye devredilecektir.

Bu şekilde gerek kanunun neşri tarihinden evvel gerekse kanunun neşri tarihinden sonra Maliyeye devredilen tohumluk ve yemeklik borçları, ilk taksit 1961 yılı harman mevsimi sonunda ve diğer taksitler de müteakip senelerin harman mevsimi sonlarında olmak üzere beş yılda ve beş müsavi taksitte tahsil edilecektir.

Tasarının ikinci maddesi, birinci madde ile taksitlendirilen borçların taksitinde bağlandıkları tarihten tahsil edildikleri tarihe kadar yalnız % 5 faize tâbi tutulacağını ve bu borçlara ayrıca 6183 sayılı Kanun hükümleri dairesinde gecikme zammı tatbik edilemeyeceğini hükme bağlamıştır.

Kanun tasarısının 3 ve 4 nci maddelerinde borç taksitlerinin muacceliyet ve tahsil şekli ile zaman aşımının işlememesi hakkında 6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanun hükümlerini teyiden ve ona müşabih hükümler sevk edilmiştir.

Kanun tasarısının 5 ve 6 ncı maddeleri kanunun yürürlük ve tatbik şeklini göstermektedir.

Tarım Komisyonu raporu

T. C.

Temsilciler Meclisi

Tarım Komisyonu

Esas No : 1/77

Karar No : 5

6 . 3 . 1961

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Kurucu Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 22 . 2 . 1961 tarihinde kararlaştırılan «Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkındaki kanun tasarısı» 25 . 2 . 1961 tarihinde komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuz adı geçen kanun tasarısını 28 . 2 . 1961 tarihli oturumunda gündemine alarak, ilgili bakanlık temsilcilerinde huzuru ile tetkik ve müzakere etmiştir.

Gerek kanun gerekçesinde verilen geniş izahat ve ileri sürülen fikirler ve gerekse ilgili bakanlık temsilcilerinin vermiş oldukları tamamlayıcı izahat komisyon üyeleri tarafından yerinde mütalâa edildiğinden, mezkûr kanun tasarısı komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyona tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Komisyonu Başkanı

Üstün Feridun

Sözcü

Çakıroğlu İsmail Selçuk

Kâtip

Ertanık Adnan

Üye

Akyavaş Halil

Üye

Atılgan Ahmet

Üye

Bilgen Süleyman

Üye

Erel Ali

Üye

Karamüftüoğlu Ahmet

Üye

Kepir Mustafa

Üye

Pamukçu Mahir

Üye

Serim Ethem

Üye

Şener Ahmet

Maliye - Bütçe Karma Komisyonu raporu

T. C.
Temsilciler Meclisi
Maliye - Bütçe
Karma Komisyonu
Esas No. : 1/77
Karar No. : 41

13 . 5 . 1961

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere 3242 ve 5254 sayılı kanunlara müsteniden ödünç dağıtılmış bulunan yemeklik ve tohumluk bedellerinin teciline mütedair, Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Kurucu Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 25.2.1961 tarihli ve 71-1430/651 sayılı tezkeresiyle gönderilen, kanun tasarısı Tarım Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla yetkili Hükümet mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun tasarısı, gerekçesinde mufassalan arz ve izah edilen mucip sebeplere istinaden 3242 sayılı Kanunla göçmenlere, nakledilenlere ve mültecilere ve 5254 sayılı Kanuna göre de Muhtaç çiftçilere Devletçe Ziraat Bankası vasıtasıyla dağıtılmış olan tohumluk ve yemeklik bedellerinden halen Maliyeye müdevver takriben (85) milyon lira ile 31.12.1960 tarihinde muaccel bir hale gelip de henüz Maliyeye devredilmemiş bulunan (77) milyon lira civarındaki borcun (5) yılda (5) müsavi taksitte tahsil edilmek üzere tecele tâbi tutulmasını istihdaf etmektedir.

Memleketimizin büyük bir kısmında zaman zaman vukua gelen tabii âfetler ve zirai mahsulâtta âriz olan haşereler ve hastalıklar yüzünden mahsulleri hasara uğrıyan çiftçilerin borç ödemelerinde güçlüklerle mâruz kalmaları dolayısıyla, imhal veya tecillerle birikmiş borçların, bir yılın istihsalı ile ödenemeyeceği tabii bulunduğundan, taksitlendirilmek suretiyle tahsili cihetine gidilmesini derpiş eden kanun tasarısı komisyonumuzca da yerinde mütalâa olunarak maddelerin müzakeresine geçilmiş ve borçların tediyesi hususunda Hükümetçe teklif edilmiş olan (5) yıl ve (5) müsavi taksitin çiftçiye kolay bir ödemenin esas şartını sağlamak maksadiyle (10) yıla çıkarılması, tasarıya göre yalnız muaccel hale gelen borçlar hakkında tatbik edilecek hükmün, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte muaccel hale gelmiş veya henüz gelmemiş bütün borçlara teşmili suretiyle, tadili uygun görülmüş ve birinci madde bu esaslara göre yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 2 ve 3 ncü maddeleri Hükümetin teklifi veçhile aynen, 4 ncü maddedeki (5) yıllık tecil süresi, tadilen kabul olunan birinci maddeye mütenazır ve on yıl olarak değiştirilmek suretiyle ve mütaakıp yürürlük maddeleri ise yine Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuz 3242 ve 5254 sayılı kanunlarla konulmuş olan esasların, çiftçilerimizin mâruz kaldıkları hasar ve zararlar muvacehesinde, tatminkâr olmaktan çok uzak bulunduğu, bu esasların sosyal yardım ve hasar sigortaları prensipleri dairesinde yenibaştan ele alınarak ıslahı gerektiği hususunda ittifaka varmış ve bu hususun temenni olarak rapora derci uygun görülmüştür.

Bu suretle yeniden tanzim olunan kanun tasarısının öncelik ve ivedilikle görüşülmek temennisıyla Temsilciler Meclisi Genel Kurulunun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye - Bütçe Karma
Komisyonu Başkanı
Şevket Adalan

Başkanvekili
Muhittin Gürün

Sözcü
Sait Naci Ergin

Kâtip
Söz hakkım mahfuzdur
İhsan Oğat

Üye
Ekrem Alican

Üye
Söz hakkım mahfuz
Ferhan Arkan

Üye
Cevdet Aydın

Üye
Müddetin 10 yılı çıka-
rılmasına muhalifim.
Adnan Başer

Üye
Hızır Cengiz

Üye
Avni Doğan

Üye
Bedî Feyzioğlu

Üye
Rıza İştan
İmzada bulunamadı

Üye
Enver Kök

Üye
Ferid Melen
İmzada bulunamadı

Üye
Vefik Pirinçcioğlu

Üye
Adil Toközta

Üye
Cahid Zamangil
İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Göçmenlerle, nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla Muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 3242 sayılı Kanunla 5254 sayılı Kanuna istinaden Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına tevzi edilmiş bulunan tohumluk ve yemeklik bedeli, faiz ve masraflardan borçlu olup :

- a) Bu kanunun neşri tarihine kadar borç senetleri Maliyeye devredilmiş olanlarla ;
- b) 31 . 12 . 1960 tarihine kadar muaccel hale gelmiş olup henüz borç senetleri Maliyeye devredilmemiş olanların ;

Borçları, ilk taksit 1961 yılı mahallî harman mevsimi sonunda, mütaakip taksitler her yılın mahallî harman mevsimi sonunda ödenmek şartıyla 5 yılda ve 5 müsavi taksitte tahsil olunur.

31 . 12 . 1960 tarihine kadar muaccel hale gelmiş olan borç senetlerinin Maliyeye devri bu kanunun neşri tarihinden itibaren üç ay içinde yapılır.

MADDE 2. — Birinci maddede belirtildiği şekilde taksitte bağlanan borçlar, taksitte bağlandığı tarihten tahsil edildiği tarihe kadar gecikme zammı yerine % 5 faize tâbi tutulur ve bu devre için hususi kanunlarındaki faizler alınmaz.

MADDE 3. — Taksitlerden her hangi birisi zamanında ödenmezse borcun tamamı muaccel olur. Muaccel olan borç borçlu veya kefillerinden 6183 sayılı Kanun hükümleri dairesinde takip ve tahsil edilir.

MADDE 4. — Bu alacaklara ait senetlerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına Maliyeye devrini takibeden yıl başından itibaren 6183 sayılı Kanuna göre işlemeye başlıyan zaman aşımı bu kanunun birinci maddesindeki 5 yıllık tecil süresince işlemez, 5 yıllık tecil süresinin nihayete erdiği tarihten itibaren yeniden işlemeye başlar.

MALİYE - BÜTÇE K. KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Göçmenlerle nakledilenlere ve muhtaç çiftçilere tohumluk ve yemeklik dağıtılması hakkındaki 3242 sayılı Kanunla muhtaç çiftçilere ödünç tohumluk verilmesine dair 5254 sayılı Kanuna göre verilen tohumluk ve yemeklik bedellerinin tecili hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 3242 ve 5254 sayılı kanunlar gereğince Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına tevzi edilmiş bulunan tohumluk ve yemeklik bedelleriyle bunların faiz ve masraflarından borçlu bulunanların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte henüz ödenmemiş borçları 10 yılda ve 10 müsavi taksitte tahsil olunur.

İlk taksit 1961 yılı mahallî harman mevsimi sonunda ve mütaakip taksitler her yılın mahallî harman mevsimleri sonlarında ödenir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar tevzi edilmiş olup da vâdesi ve takip süresi dolmayan borç senetleri üç ay içinde Maliyeye devrolunur.

MADDE 2. — Hükümet tasarısının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümet tasarısının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu alacaklara ait senetlerin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına Maliyeye devrini takibeden yıl başından itibaren 6183 sayılı Kanuna göre işlemeye başlıyan zaman aşımı bu kanunun birinci maddesindeki 10 yıllık tecil süresince işlemez, on yıllık tecil süresinin nihayete erdiği tarihten itibaren yeniden işlemeye başlar.

Hü.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

22 . 2 . 1961

Devlet Başkanı ve
Başbakan

C. Gürsel

Devlet Bakanı

H. Mumcuoğlu

Adalet Bakanı

E. Tüzemen

İçişleri Bakanı

N. Zeytinoğlu

Maliye Bakanı

K. Kurdaş

Bayındırlık Bakanı

M. Gökdoğan

Sa. ve So. Y. Bakanı

R. Üner

Tarım Bakanı

O. Tosun

Çalışma Bakanı

A. Tahtakılıç

Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı

C. Baban

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı

M. İ. Kızıloğlu

Devlet Bakanı

Millî Savunma Bakanı

M. Alankuş

Dışişleri Bakanı

S. Sarper

Millî Eğitim Bakanı V.

A. Tahtakılıç

Ticaret Bakanı

M. Baydur

Güm. ve Tekel Bakanı

F. Aşkın

Ulaştırma Bakanı

O. Mersinli

Sanayi Bakanı

Ş. Kocatopçu

İmar ve İskân Bakanı

R. Özal

Karar Ko.

MADDE 5. — Hükümet tasarısının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Hükümet tasarısının 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

